GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

głos LUDU

DZIŚ W NUMERZE:

Drzwi gościnnie otwarte str. 3
GŁOSIK – rubryka dla dzieci str. 4
Jakie buty do joggingu str. 5
Kadra Polski liczy 53... str. 8

CZWARTEK
23 SIERPNIA 2007
NR 97
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

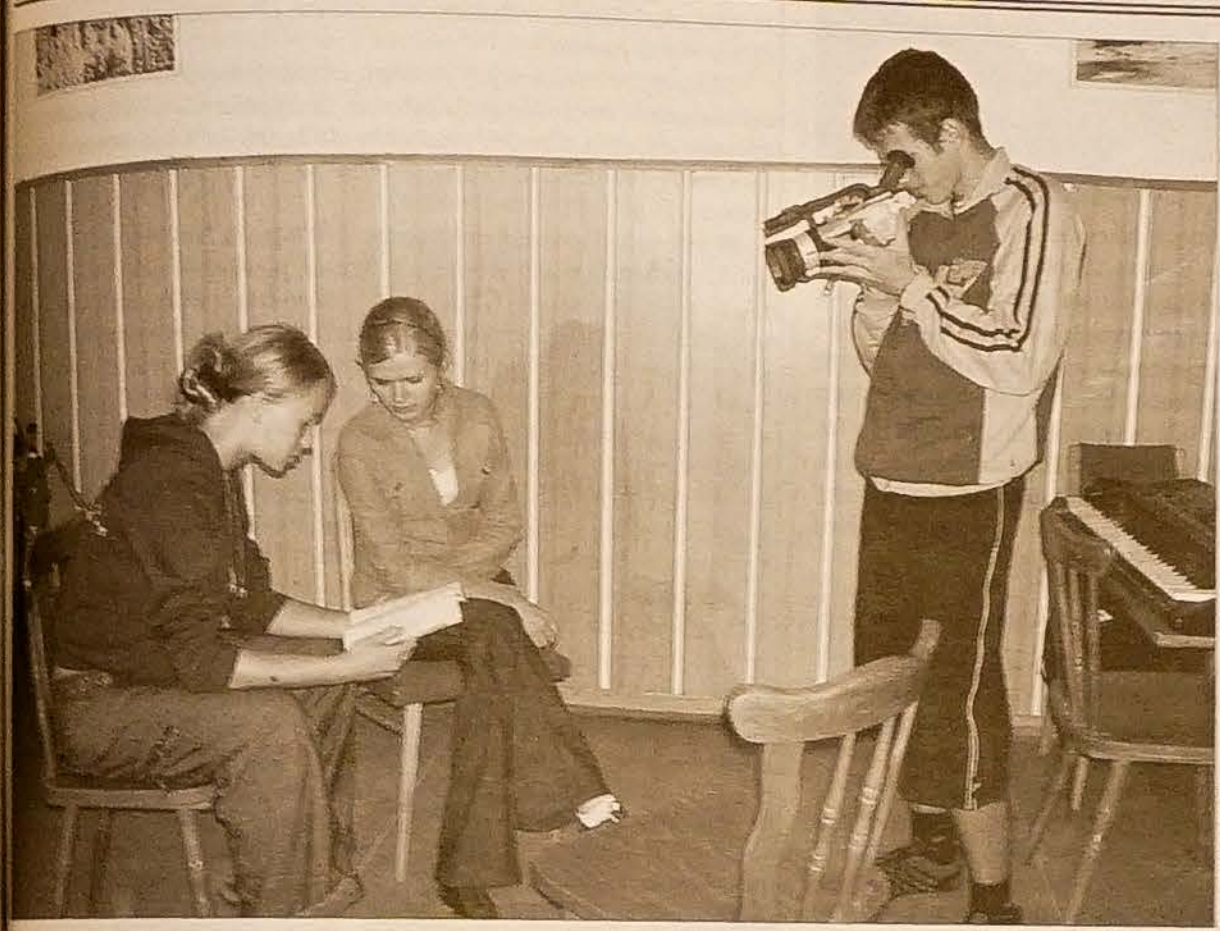

Uczestnicy zgrupowania tworzą m.in. etiudy filmowe.

Fot. DANUTA CHLUP

Z kamerą do ludzi

KOSZARZYSKA (dc) – Warsztaty teatralno-filmowe, trwające od ub. niedzieli do soboty w ośrodku wczasowym „Pasieczki", są częścią składową długofalowego, zaplanowanego na okres półtora roku projektu realizowanego w ramach programu UE „Młodzież w działaniu", który przebiega przy współpracy z Teatrem Cieszyńskim i Kongresem Polaków. Uczestniczą w nim młodzi ludzie z obu stron Olzy. Biorą oni udział w przedstawieniach TC, tworzą też własne prace. Prócz niniejszego zgrupowania przewidziane jest kolejne w przyszłym roku.

Zajęcia w ramach zgrupowania, w którym uczestniczy 13 młodych adeptów sztuki teatralnej i filmowej, przebiegają w dwóch, nawzajem przeplatających się, nurtach. **Bogdan Słupczyński** z Cieszyńskiego Studia Teatralnego zajęcia teatralne prowadzi w sposób nietradycyjny. Chodzi o tzw. etnoteatr. Uczestnicy zbierali najpierw przez dwa dni materiał wśród miejscowych ludzi, odwiedzając ich w ich domach. – *Rozmawialiśmy z ludźmi, a zarazem obserwowaliśmy ich, zwracaliśmy uwagę na to, w jaki sposób się wyrażają, interesował nas ich stosunek do różnych spraw – do życia, historii, religii itp.* – tłumaczy Słupczyński.

Z zebranego materiału powstanie scenariusz, a gotowym „produktem" będzie etiuda teatralna. Rozmowy z miejscowymi ludźmi i wizyty w ich domach były jednocześnie okazją do uczenia się sztuki tworzenia reportażu filmowego. W ramach zajęć filmowych, prowadzonych przez kierownika artystycznego Sceny Polskiej TC, **Bogdana Kokotka**, młodzież tworzy etiudy filmowe na różne tematy, poznaje podstawowe pojęcia filmowe, zasady pisania scenariuszy. Uczestnicy zapoznają się też z historią kina, oglądając i następnie omawiając najsłynniejsze dzieła kinematografii.

Przed nami dożynkowy weekend

BŁĘDOWICE, GUTY (dc) – Pomimo coraz mniej ludzi uprawia zboże, uroczystości dożynkowe organizowane w niektórych kołach PZKO cieszą niesłabnącą popularnością.

– *Widzę trzy wyznaczniki ważności tego święta* – powiedział „GL" prezes **Daniel Kadłubiec**. – *Po pierwsze, dożynki to artystyczna apoteoza ostatniego etapu życia człowieka, jakim jest zakończenie zbiorów. Po drugie to kontynuacja tradycji kulturowej, przejaw ciągłości życia naszej społeczności na tej ziemi. Wreszcie to wspaniała okazja to spotykania się, pogłębiania więzów, co dziś, gdy każdy żyje sam i dla siebie, jest niezmiernie ważne. Nie tworzymy przecież zbiór jednostek, ale społeczność.*

W najbliższy weekend odbędą się dwie najbardziej znane na naszym terenie imprezy dożynkowe – w sobotę w Błędowicach (początek o godz. 14.30), a w niedzielę od godz. 13. jubileuszowe, 40. Dożynki Śląskie w Gutach.

– *Tegoroczne, 38. dożynki będą różniły się od lat ubiegłych w tym, że obrządek dożynkowy i program kulturalny przedstawią zespoły gościnne, „Zoolzi" i „Zoolzioczek", a nie nasi „Błędowianie"* – powiedział naszej redakcji prezes MK PZKO w Hawierzowie Błędowicach, **Piotr Chruboczek**. Na błędowickich dożynkach zagra ponadto orkiestra „Cierliczanka".

Dożynki w ośrodku PZKO w Gutach otworzy korowód na czele z gospodarzami dożynkowymi **Jerzym Ciencialą** i **Haliną Kufą**. W programie wystąpią: Zespół Regionalny PZKO Oldrzychowice, zespół śpiewaczy „Gróme" z Wisły, orkiestra dęta „Jabłunkovianka" oraz słowacki zespół taneczny „Jedlovina".

Reforma uchwalona

PRAGA (dc) – Izba Poselska Parlamentu RC uchwaliła we wtorek rządowy projekt reformy finansów publicznych, który zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2008 r. Projekt zatwierdzić musi jeszcze Senat, z czym nie powinno być problemów, ponieważ większość w Senacie ma ODS, oraz podpisać prezydent. Głosowanie dotyczące reformy przebiegało dwukrotnie, ze względu na to, że po pierwszym głosowaniu poseł ČSSD **Pavol Kubuš** zakwestionował prawidłowość procedury głosowania. Za przyjęciem wniosku opowiedziało się 101 z 200 obecnych na sali posłów. Przeciwko głosowali posłowie z ČSSD, KSČM oraz 1 poseł z KDU-ČSL.

Projekt reformy przewiduje m.in. zmiany w systemie podatków, wprowadzenie opłat za wizyty u lekarzy i pobyt w szpitalu, znosi automatyczne waloryzowanie minimum życiowego i obliczanych na jego podstawie zasiłków socjalnych, wprowadza zmiany w systemie wypłacania zasiłków dla rodziców przebywających na urlopie wychowawczym.

Tablice wyczyszczone

OLBRACHCICE (dc) – Polskie napisy przystanków autobusowych, które zaledwie w kilka dni po ich ustawieniu zamalował farbą nieznany sprawca, władze gminne zdołały wyczyścić.

Wójt **Władisław Šipula** przekonany jest, że nie chodziło o przemyślany czyn antypolski, lecz zwykły wandalizm nastoletnich wyrostków. Wsparcie swego poglądu przytacza fakt, że wandale niszczą w gminie również inne obiekty, przeważa-

Wrócił do spółki

OSTRAWA (mm) – Jak dowiedziała redakcja „GL" od **Piotra Czapka**, członka Zarządu Spółki Akcyjnej „Dom Polski", w poniedziałek 20 sierpnia spółka przejęła ostrawski hotel „Dom". W chwili obecnej z powodów technicznych hotel pozostaje zamknięty.

Pogoda

CZWARTEK – Wzrastające zachmurzenie, następnie deszcz. Temperatura w nocy od 16 do 12 st. C, w dzień od 22 do 27 st. C.

PIĄTEK – Zachmurzenie zmienne i miejscami ulewy. Temperatura w nocy od 5 do 12 st. C, w dzień od 20 do 25 st. C.

Apelują o wymianę prawa jazdy

KARWINA (em) – Ok. 6500 kierowców z Karwiny, Dziećmorowic, Piotrowic i Stonawy musi jeszcze wymienić swoje dokumenty prawa jazdy. Czasu mają mało – wypełniony formularz wraz z aktualnym zdjęciem muszą złożyć w karwińskim Urzędzie Miasta do końca roku. Kierowcy, którzy tego nie zrobią, będą po Nowym Roku jeździli tak, jak bez prawa jazdy, ze wszystkimi tego konsekwencjami, włącznie z mandatem opiewającym na kilka tys. koron.

Ciąg dalszy na str. 2

PRZED PÓJŚCIEM DO SZKOŁY TRZEBA KUPIĆ TO I OWO

Tornister i... co jeszcze?

Koniec sierpnia w rodzinach z dziećmi tradycyjnie przebiega pod znakiem zakupów przyborów szkolnych, a także jesiennej odzieży i obuwia, bowiem podczas wakacji dzieci z reguły wyrastują z rzeczy noszonych przed nadejściem lata.

Największym obciążeniem dla budżetu rodzinnego są pierwszoklasiści, dzieci rozpoczynające naukę w wyższych klasach szkoły podstawowej oraz nowi uczniowie szkół średnich.

Podstawowym rekwizytem pierwszaka jest tornister lub – bardziej dziś popularny – specjalny plecak szkolny. Ceny tych bardziej jakościowych, których kształt i sposób wykonania odpowiadają zasadom ergonomii, wahają się ok. 1,3 – 2 tys. Kc. Z pewnością roli tornistra nie może spełniać tani plecak z cienkiego materiału, o wąskich, wrzynających się w ramiona paskach, bez usztywnionych pleców.

Skoro mamy już tornister, warto zastanowić się, co dziecko będzie w nim nosiło. Podręczniki otrzymują uczniowie szkół podstawowych za darmo. Pozostałe rzeczy, łącznie z zeszytami, kupują rodzice. Jeżeli zsumujemy przeciętne ceny przyborów używanych zazwyczaj przez pierwszaków, otrzymamy kwotę ok. 400 Kc. Wydanie takiej sumy pozwolić powinno na zakup piórnika wraz z przyborami do pisania, kredek, mazaków, linijki, pędzli i farb, nożyczek, kleju, zeszytów wraz z okładkami oraz bloku rysunkowego.

Dalszy wydatek to strój do lekcji wychowania fizycznego. Czasy jednakowych koszulek (białych) i spodenek (czerwonych dla chłopców, granatowych dla dziewcząt), dawno minęły. Większość szkół akceptuje jakiekolwiek zwiewne bawełniane koszulki i szorty. Z większym wydatkiem trzeba liczyć się w wypadku obuwia. Jedne tenisówki do sali gimnastycznej, drugie na boisko – to od razu co najmniej 500-600 Kc. Biorąc pod uwagę, jak szybko rosną dziecięce stopy, sprawunek ten czeka na rodziców nawet 2 razy w roku.

Ważny jest wybór odpowiednich pantofli do noszenia w szkole. W niektórych szkołach popularne są tzw. klapki zdrowotne (cena 130-300 Kc), w innych z kolei noszenie obuwia, które „nie trzyma się" nogi, jest ze względów bezpieczeństwa zabronione. Ortopeda, MUDr **Bronisław Szymański** z Orłowej Lutyni, zaleca, by nie kupować dzieciom najtańszych pantofli sprzedawanych na targu, które mają płaską, cienką i twardą podeszwę.

Większość rodziców przy robieniu zakupów szkolnych dla pierwszaków może skorzystać z zastrzyku państwowego w postaci zasiłku na przybory szkolne. Wynosi on tysiąc Kc i przysługuje dzieciom zapisanym do kl. 1, których rodzice pobierają zasiłki na dzieci. Te z kolei wypłacane są rodzinom o dochodach netto nie przekraczających 4-krotności ustawowego minimum życiowego.

(dc)

MK PZKO GUTY serdecznie zaprasza w niedzielę 26 sierpnia 2007 na 40. Tradycyjne Dożynki Śląskie do ośrodka PZKO w Gutach.

O godz. 13.00 korowód dożynkowy wyrusza od końcowego przystanku autobusowego na czele z gospodarzami dożynkowymi Haliną Kufą i Jerzym Ciencialą. Godz. 13.30 widowisko dożynkowe – ZR PZKO „Oldrzychowice", „Gróme" z Wisły, Orkiestra Dęta „Jabłunkovianka", słowacki zespół taneczny „Jedlovina".

GL 498

Znad Wisły

■ **Komisji śledczych nie będzie.** Wicemarszałek Bronisław Komorowski po posiedzeniu Prezydium Sejmu poinformował, że marszałek Sejmu Ludwik Dorn odmówił wprowadzenia w najbliższym czasie do porządku obrad Sejmu wniosków o powołanie komisji śledczych ds. akcji CBA i ds. śmierci Barbary Blidy. *Wobec tego Platforma złoży wniosek o odwołanie Dorna* – zapowiedział przewodniczący PO Donald Tusk. Lider PO przyznał jednocześnie, że zdaje sobie sprawę, iż PiS może „zablokować" wniosek o odwołanie Dorna. – *PiS ze swojego zbójeckiego prawa, wynikającego z przewagi w Sejmie może korzystać i korzysta* – dodał.

■ **PiS rusza z ofensywą marketingową.** Na razie wykupiło kilkaset billboardów w dużych miastach, ruszyła emisja nowego spotu reklamowego. Hasło przewodnie: „Zasady zobowiązują" – „PiS jest wierne zasadom", „Albo coś jest czarne, albo białe". W tym ostatnim wypadku billboardy mają być utrzymane w czarno białej tonacji, by – jak mówi spec od marketingu PiS–u Tomasz Dudziński – pokazać, że PiS jest bezkompromisowe w walce z korupcją, niezależnie od tego, kogo ona dotyczy. Kampania w TV będzie nawiązywać do billboardów. W spocie ma występować Jarosław Kaczyński oraz mają być przedstawione najważniejsze dokonania rządu: *Że głos Polski liczy się w Europie, że twardo walczymy z korupcją, że ta walka dotyczy także szeregów związanych z obecną władzą* – powiedział Dudziński. Jeden ze spotów będzie też pod hasłem „PiS będzie stosowało zasadę oko za oko". Pytany, czy motto to oznacza rozstanie z kampanią negatywną powiedział, że *PiS chce prowadzić kampanię merytoryczną, chce pojedynkować się na fakty, a nie na oskarżenia, natomiast jeżeli inne partie będą prowadziły w stosunku do PiS kampanię negatywną, to w tym przypadku będziemy stosować zasadę starotestamentową* – podkreślił. 30 sekundowe spoty mają być emitowane w TVP, TVN i Polsacie do końca tego tygodnia.

■ **„Święto Krowy"** będzie obchodzone w niedzielę (26 sierpnia) w Parku Narodowym Ujście Warty. Impreza ma charakter rozrywkowy i edukacyjny, ma m.in. uświadamiać, jakie znaczenie ma dla stworzenia odpowiednich warunków ptakom wypas bydła – poinformowała Magda Mądrawska z Parku Narodowego Ujście Warty.

■ **Sondaż poparcia społecznego:** w pierwszej połowie sierpnia największe poparcie – 34 proc. – odnotowała Platforma Obywatelska; na drugim miejscu znalazło się Prawo i Sprawiedliwość, na które chciało głosować 28 proc. ankietowanych – wynika z najnowszego sondażu Polskiej Grupy Badawczej. Koalicja Lewica i Demokraci odnotowała 16 proc. poparcie, Liga i Samoobrona – 13 proc.; PSL – 5 proc. Poniżej progu wyborczego znalazła się Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (3 proc.) oraz Unia Polityki Realnej (1 proc.).

■ **Warszawa się dusi.** Najnowsze dane pokazują, że w wielu miejscach stolicy nie ma czym oddychać. Dopuszczalne normy zanieczyszczonego powietrza są przekroczone dwukrotnie. **Opr. (mro)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

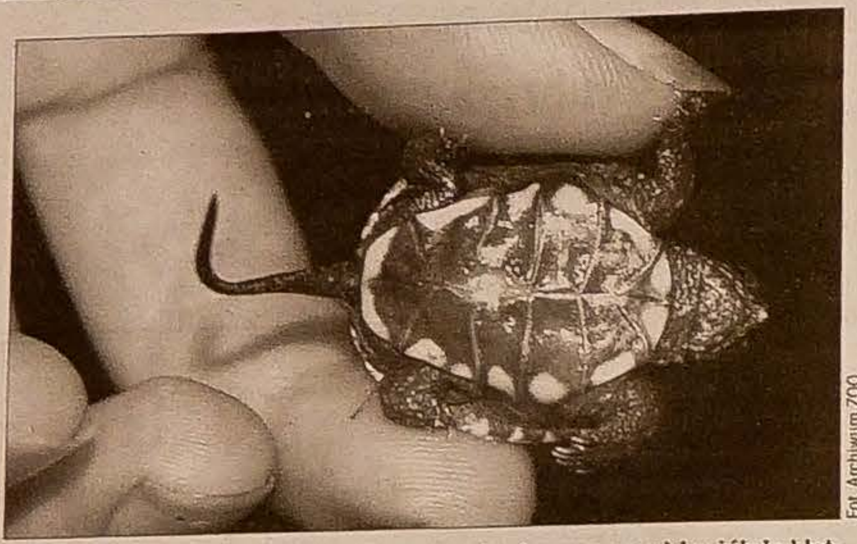

Fot. Archiwum ZOO

Ostrawski Ogród Zoologiczny ma na swym koncie pierwsze narodziny żółwia błotnego. W tym tygodniu na świat wylęgło się kolejno 11 młodych żółwiątek. Choć dla żółwia bagiennego teren RC jest naturalną niszą ekologiczną, w której może osiągnąć i 120 lat życia, to jednak w ostatnich czasach jest gatunkiem zagrożonym. Samiczka żółwia z jajeczkami była przywieziona na odchowanie do ostrawskiego ZOO ze stacji ratunkowej w Bartoszowicach, dokąd zanieśli ją ludzie, którzy znaleźli gada w okolicach Bogumina. – To dość niezwykły teren, na którym bardzo dawno nie odnotowano istnienia tych żółwi – zaznacza Stanislav Derlich, rzecznik ostrawskiego ZOO. Dodajmy, że małe żółwiątka można oglądać na ekspozycji w pobliżu pawilonu drapieżników. (mro)

Przeprowadzka do Końskiej

OSTRAWA/TRZYNIEC (mro) – Delegatura Dyrekcji Celnej w Trzyńcu Oldrzychowicach zostanie wraz z końcem sierpnia przeniesiona do Trzyńca Końskiej – dowiedziała się redakcja „GL" z ostrawskiej Dyrekcji Celnej. W Końskiej znajdą ją interesanci w strefie przemysłowej na 3. piętrze.

– *Podczas przeprowadzki placówka w Oldrzychowicach będzie otwarta* – podkreślił rzecznik Ostrawskiej Dyrekcji Urzędu Celnego **Roman Miarka**. Dodał, że w nowym miejscu filia rozpocznie pracę 3 września o godz. 7, a czas jej otwarcia nie ulega zmianie, co oznacza, że postępowanie celne przebiegać będzie w godz. 7–18, a podatkowe w godz. 7–15.30. Rzecznik zwraca także uwagę, że w związku z przeprowadzką zostanie ograniczona praca w Oldrzychowicach 30 i 31 bm. – *Dlatego prosimy interesantów, by skonsultowali z pracownikami możliwość wysyłania pilnych przesyłek właśnie w tym czasie* – podkreślił R. Miarka. W razie konieczności informacji udziela Urząd Celny we Frydku-Mistku, nr tel. 558 402 200.

Lekarze incognito?

HAWIERZÓW (dc) – Kierownictwo szpitala podsumowało wyniki ankiety przeprowadzonej wśród pacjentów. Chorzy oceniali różne aspekty opieki zdrowotnej, wyposażenia szpitala, wyżywienia itp.

83 proc. respondentów odpowiedziało, że w wypadku kolejnej hospitalizacji wybrałoby ponownie hawierzowski szpital. Pacjenci najbardziej byli zadowoleni z organizacji i tempa przyjmowania na oddział. Natomiast najwięcej przeszkadzało im to, że często nie znają nazwisk opiekujących się nimi lekarzy. Nie wszyscy noszą identyfikatory, a mniej niż połowa lekarzy przedstawiła się chorym od razu. Respondenci na ogół pozytywnie oceniali podejście do chorych ze strony personelu medycznego, krytykowali natomiast przestarzałe wyposażenie pokojów, małą ilość laweczek w parku szpitalnym, zbyt wczesne wstawanie.

Od 2008 r. ankiety przeprowadzane będą regularnie – na oddziałach łóżkowych – co kwartał, w przychodniach szpitalnych – raz w roku.

Samo Życie

Spacerując po rynku...

Frysztacki rynek swoją urodą kusi do spaceru wzdłuż i wszerz i po prze- kątnych. Zaprasza do przycupnięcia przy stoliku w którymś z przyległych doń gastronomicznych ogródków. Doprawdy, jest czym oko nacieszyć. No, może trzy pustostany w centralnym fragmencie północnej ściany kamienic okalających wyłożoną marmurem powierzchnię nieco zakłócają tę harmonię piękna.

Oblatany w miejscowych realiach znajomy, który towarzyszy mi w tej rekonesansie, uprzedza moje pytanie: „magistrat ma w tych trzech opuszczonych domach urządzić pensjonat dla seniorów". Zachwycam się tą miłą wieścią i w nadziei, że nie skończy się na zapowiedzi, kontynuujemy spacer...

W kilka chwil później dołączamy do skupiska ludzi wpatrujących się w gablotę zakładu pogrzebowego. Wzorem pewnego kolegi-wesołka, który nie ukrywa, że lekturę „Głosu Ludu" rozpoczyna od sprawdzenia, czy nie ma już czasem jego nazwiska w rubryce nekrologów, przeglądamy informacje o pogrzebach śp. osób umarłych. O, jest jeden tekst napisany po polsku! Ale dlaczego pisownia imienia i nazwiska tej pani musi mieć czeską formę? Sprawdzamy, jak to wygląda w pobliskiej gablocie konkurencyjnej firmy. Ani jednego polskiego nekrologu. To dobrze!... Chociaż nazwiska, które by właśnie taką ich formę usprawiedliwiały, są. Ale to inna sprawa. Mój znajomy „uspokaja" mnie: „tu też, wszystkie imiona piszą po czesku, a nazwiska kobiet wyłącznie z końcówką –ová".

Nie posądzam urzędniczek firm pogrzebowych o złą wolę. Niemniej jednak w demokracji, kiedy gdzieniegdzie na naszym terenie dopuszczalne jest już nawet stosowanie oryginalnej pisowni tradycyjnych polskich nazw geograficznych, i one powinny (choćby w myśl hasła „nasz klient – nasz pan") uszanować życzenie rodzin nieboszczyków i w tekstach polskich nekrologów zachować całkowitą jednojęzyczność. Chyba że rodziny te wyraźnie sobie tego nie życzą... To jednak zdaje się być raczej wątpliwe, skoro zdecydowały się zamówić nekrolog o polskim brzmieniu.

Nie przypuszczałem, że przypadkowy spacer po rynku może wywołać taką dziwną refleksję. **KAZIMIERZ SANTARIUS**

Apelują o wymianę prawa jazdy

Dokończenie ze str. 1

Wymienić trzeba dokumenty prawa jazdy wydane od 1. 7. 1964 do 31. 12. 1993. W Karwinie problem wygląda podobnie, jak w okolicznych miejscowościach – kierowcy zostawiają wymianę dokumentów na ostatnią chwilę. *Obliczyliśmy, że miesięcznie wymieniamy ok. 500 starych dokumentów prawa jazdy, stale jednak ok. 6500 osób musi dokonać wymiany. Przypuszczamy, że wiele osób przyjedzie po wakacjach* – powiedział kierownik oddziału transportu, **Lumír Marszałek**. Za wymianę prawa jazdy nic się nie płaci. Ministerstwo potrzebuje 15-20 dni na wyrobienie nowego dokumentu. Pomimo dosyć dużej kampanii informacyjnej nadal są tacy, którzy o konieczności wymiany prawa jazdy nie wiedzą lub nie orientują się, co, gdzie i do kiedy to muszą zrobić. Aż do końca roku miasto będzie więc regularnie o tym informować, za pomocą stron internetowych miasta i innych mediów.

Skuteczniej w walce z ogniem

BOGUMIN (mro) – Po latach oczekiwania jednostka ochotniczej straży pożarnej w Starym Boguminie dostanie nowoczesny sprzęt gaśniczy – 14-tonowy wóz strażacki z armatką wodną, zbiornikiem na 2 500 litrów wody, nawijakiem linowym, ramieniem oświetlającym i ponad 5-metrowym żurawiem oraz 250 litrowym zbiornikiem na pianę gaśniczą od wczoraj stoi w remizie. W kabinie wozu mieści się sześć miejsc dla załogi i cztery aparaty tlenowe (dalsze dwa w części ładunkowej). Auto ma sześć biegów i osiąga szybkość 90 km na godzinę.

– *Wszyscy z naszej jednostki cieszymy się z nowego wozu* – powiedział „GL" **Milan Piperek**, szef starobogumińskiej Straży Pożarnej, dodając, że niektórzy strażacy zapoznali się z autem jeszcze w zakładzie Wawrzaszek w Bielsku-Białej, gdzie był robiony na zamówienie na podwoziu Renault Midium – *Jesteśmy zadowoleni jakością zarówno części ładunkowej jak i pojazdu* – dodał Piperek.

Nowy wóz zastąpi jeden ze starych wozów, który z kolei zostanie oddany do użytku do Szonychla. Decyzję o zakupie wozu podjęli bogumińscy radni. Wóz strażacki zakupiono za kwotę 4,6 mln Kc, w tym dotacji wojewódzkiej 2 mln.

Ciekawostki

Filmy a fizyka

Hollywoodzkie filmy sprawiają, że studenci nie rozumieją fizyki – piszą naukowcy amerykańscy na łamach niemieckiego pisma „Praxis der Naturwissenschaften Physik".

Filmy takie jak „Spiderman 2" czy „Speed" wywołują silne emocje, głównie dzięki efektom specjalnym. Wiele z nich zaprzecza jednak podstawowym prawom fizyki. Jak twierdzą naukowcy z Uniwersytetu Centralnej Florydy, scenarzyści i reżyserzy niewiele wiedzą o nauce, a widzowie niekoniecznie potrafią oddzielić fikcję od rzeczywistości. Niektórzy naprawdę wierzą, że autobus pędzący z prędkością znacznie powyżej 100 kilometrów na godzinę może – jak w filmie „Speed" – przeskoczyć kilkunastometrową wyrwę w drodze bez pomocy rampy, która wyrzuciłaby go w górę. „Przychodzą do nas studenci, którzy nie mają elementarnego pojęcia o nauce" – mówi prof. Costas J. Efthimiou. Jego zdaniem problem ma znaczenie ogólnokrajowe.

Piec z XVI wieku

Ceglany piec do wypiekania chleba pochodzący z XVI wieku odkryto pod powierzchnią Starego Miasta w Tarnowie. Piec ma trzy poziomy, co – jak zauważają archeolodzy – oznacza, że służył nie tylko domownikom, ale był wykorzystywany do pieczenia chleba na sprzedaż.

Piec ma stać się dodatkową atrakcją turystyczną Tarnowa. Odkrycia dokonano w czasie prac przygotowawczych, związanych z wymianą nawierzchni na dziedzińcu tarnowskiego Muzeum Okręgowego. Pod ziemią znaleziono sporych rozmiarów piec kopułowy. Jego długość wynosi ponad 4 metry, a średnica wnętrza paleniska sięga blisko 2 metrów. Poziom, na którym stał piekarz, znajduje się na głębokości 2 metrów od obecnego poziomu dziedzińca.

Ukradł pistolet Elvisa

Pistolet Elvisa Presleya został skradziony z muzeum w Memphis (stan Tennessee) w czasie obchodów 30. rocznicy śmierci króla rock and rolla – podały miejscowe władze.

Pistolet – czarny „Smith & Wesson" – zrabowano z muzeum Elvisa Presleya znajdującego się niedaleko Graceland – posiadłości piosenkarza. Kamera zarejestrowała mężczyznę, który w nocy wyjmował pistolet z gabloty. Kradzież odkryto w rocznicę śmierci Presleya, kiedy zauważono odczepioną szybkę gabloty muzealnej i urzędnicy z Graceland, które zarządza muzeum, przejrzeli wideo. Elvis Presley zmarł w Graceland 16 sierpnia 1977 roku. Został pochowany w ogrodzie obok swego domu.

Neolityczna guma do żucia

Brytyjska studentka archeologii odkryła w Finlandii neolityczną gumę do żucia sprzed 5 tysięcy lat – podała agencja EFE, powołując się na uniwersytet w Derby w Anglii. Studentka Sarah Pickin dostrzegła gumę do żucia z żywicy brzozy z wyraźnie odciśniętymi śladami zębów na terenie wykopalisk na zachodnim wybrzeżu Finlandii. Człowiek neolityczny używał tego typu gumy do leczenia infekcji dziąseł ze względu na jej właściwości bakteriobójcze – wyjaśnił profesor Trevor Brown z uniwersytetu w Derby. Studentka dokonała odkrycia w czasie zajęć w ramach programu studiów w Muzeum archeologicznym w Kokemäki na zachodzie Finlandii.

DOM POLONII W KRAKOWIE: Drzwi gościnnie otwarte

Kiedyś kamienicę na rogu Rynku Głównego i ulicy Grodzkiej zwano pod św. Anną, jednakże w czasie międzywojnia figurka świętej gdzieś się zapodziała, a nazwa kamienicy pozostała znana jedynie historykom. Nowym etapem w historii tego budynku było utworzenie tu „Domu Polonii", kiedy miasto przekazało go w użytkowanie Towarzystwu Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia".

Po pracochłonnych pracach konserwatorskich i rekonstrukcyjnych w latach 1976 – 78 otwarto tu prawdziwą polonijną przystań. Od 1990 roku „Dom Polonii" jest siedzibą Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" które powstało po likwidacji Towarzystwa „Polonia". Na parterze budynku od 1991 roku do dziś można skosztować oryginalnej polskiej kuchni, w pięknie sklepionej późnogotyckiej piwnicy – fundamenty domu pochodzą sprzed 1373 roku – zorganizowano galerię, na pierwszym piętrze są do dyspozycji zabytkowe sale – Renesansowa i Arkadowa, a wyżej biura oraz dwa dwuosobowe pokoje gościnne i apartament z zabytkowymi meblami.

Na czele „Domu Polonii" od niedawna, bo od stycznia br. stoi **Kazimierz Dobrzański.**

Jakie są zadania, które w oddziale krakowskim priorytetowo realizujecie?

Ze względu na lokalizację w Krakowie takich uczelni jak Uniwersytet Jagielloński czy Akademia Pedagogiczna jesteśmy nastawieni przede wszystkim na naukę języka polskiego i to również w metodycznym jej aspekcie. Umożliwiamy studiowanie także historii, geografii oraz szeroko rozumianej kultury polskiej. W ramach tego zadania organizujemy pobyty w Krakowie zarówno młodzieży (obozy językowo-krajoznawcze i historyczno-krajoznawcze), jak i starszych osób, którym pobyt umilamy poznawaniem kultury i tradycji polskiej. Często te kursy „praktyk polonistycznych" kończą się egzaminem certyfikacyjnym - państwowym, który, jak się potem dowiadujemy, przydaje się zainteresowanym w ich dalszej karierze już na gruncie kraju zamieszkania. Umożliwiamy także odbywanie staży zawodowych (naukowych) organizowanych w bibliotekach, uczelniach i archiwach oraz staży lekarskich (tylko dla wybranych specjalizacji).

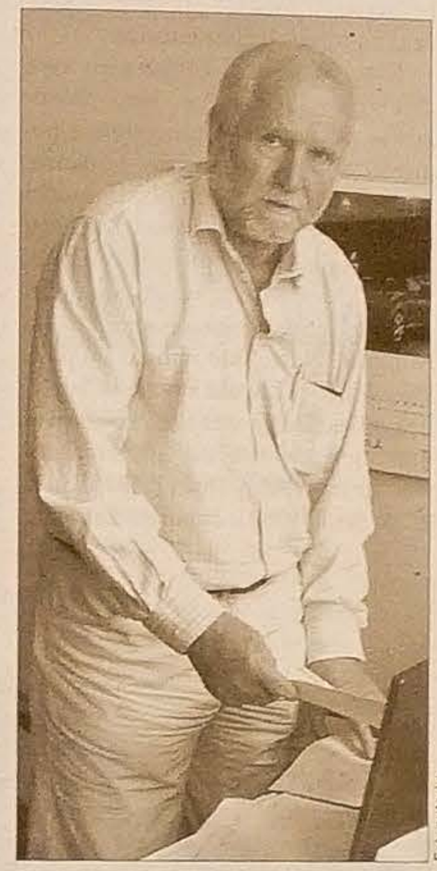

Kazimierz Dobrzański

Fot. autorka

Inną sprawą są warsztaty metodyczne dla nauczycieli języka polskiego. Organizowane są w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane przez nauczycieli języka polskiego i przedmiotów ojczystych pracujących w szkołach polonijnych oraz szkołach polskich w różnych krajach. Tematyka dotychczas przeprowadzonych kursów obejmowała zagadnienia związane z nowoczesnymi metodami nauczania języka polskiego jako obcego oraz testowania znajomości języka polskiego.

Współorganizatorami tego kierunku pracy są Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademia Pedagogiczna w Krakowie, konsulaty RP w Chicago, Nowym Jorku, Argentynie i Brazylii, Komisja Oświatowa Kongresu Polonii Amerykańskiej, Centrala Polskich Szkół Dokształcających w Ameryce, Polska Macierz Szkolna w Londynie, a także Szkoła Polska w Paryżu.

Wychodzimy bowiem z założenia, że nauka polskiego wśród emigrantów drugiego, trzeciego pokolenia musi przebiegać jak nauka języka obcego. Stąd nasza współpraca z Uniwersytetem Jagielońskim i Akademią Pedagogiczną, których to wykładowcy przekazują naszej Polonii najnowocześniejsze metody nauczania polszczyzny.

W latach następnych przewidujemy objęcie szczególną opieką tzw. „Nową Polonię" w związku z wyjazdem do pracy w krajach UE około 3 mln Polaków.

Prowadzimy także system szkół patronackich wspierający wymianę młodzieżową zza wschodniej granicy Polski ze szkołami z Małopolski oraz patronujemy studentom polonijnym, którzy uczą się na wyższych uczelniach w Krakowie.

Z Zaolzia studiuje tu dość pokaźna grupa, w większości na stypendiach państwowych. Ci, którzy ich nie posiadają, zwracają się do nas z prośbą o symboliczną pomoc, której udzielamy. Rozumiemy, że może się zdarzyć młodym ludziom, z różnych przyczyn, utrata stypendium państwowego i fakt, że w takiej sytuacji młodzież zostaje bez środków do życia, bo nie zawsze rodziny mogą ją wesprzeć...

Obok tej działalności prowadzimy także działalność charytatywną w ramach programu „Rodacy-Rodakom", akcję zapomóg oraz pomocy medycznej. Chodzi tu w szczególności o udzielanie pomocy samotnym i opuszczonym Polakom na Kresach Południowo-Wschodnich. Akcja prowadzona jest od 1998 roku. Obecnie objętych jest nią ponad 800 osób, zasadniczo ponad siedemdziesięcioletnich. Pomoc przekazywana jest bezpośrednio oraz za pośrednictwem Kościoła Rzymskokatolickiego i jego sióstr zakonnych, które troszczą się o potrzebujących tak materialnie, jak i duchowo. Dodajmy, że środki na tę akcję zdobywamy dzięki wcześniejszemu zaangażowaniu Telewizji Polskiej oraz TVN, a pochodzą głównie z ofiarności Polaków zamieszkałych w kraju jak również z ośrodków polonijnych. Zdarza się jeszcze, że na hasło „Lwów" otwierają się serca... Ostatnio otrzymaliśmy przekaz na 100 000 złotych...

Dom Polonii

A działalność programowa?

W dyspozycji Domu Polonii pozostaje galeria licząca 150 m kwadratowych powierzchni ekspozycyjnej, w której urządzamy wystawy twórców polonijnych lub o polskich korzeniach, grafików, malarzy, rzeźbiarzy i fotografików. Także wystawy dokumentujące życie diaspory polskiej na świecie. Mamy sale konferencyjne, w których toczą się spotkania na szczeblu międzynarodowym i to nie tylko polsko-polonijnym, występy chórów, przedstawienia małych form teatralnych czy koncerty kameralne.

Dom Polonii to miejsce spotkań Krakusów z Polonią...

Tak, chcemy by „Dom Polonii" żył i by codziennie się coś u nas działo. Chcemy pokazywać wszystko to, co polskie i najlepsze. W sezonie letnim sześć dni w tygodniu gościmy koncerty chopinowskie, oprócz tego co niedziela zapraszamy na koncerty folklorystyczne. Te cieszą się wielkim wzięciem wśród turystów z Beneluksu czy Niemiec. W ramach promocji Polonii zapraszamy zespoły, w tym i zaolziańskie, na występy na Rynku Głównym czy w kościołach krakowskich, gdzie publiczność jest zapewniona.

Dziękuję za rozmowę.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Stop wydobyciu... żelaza

REGION (mro) – Zaniepokojenie OKD i innych właścicieli ziemi na terenach powydobywczych, a wśród nich Lasów RC, sięga zenitu. Od czerwca bowiem rozpanoszyły się w lasach Karwińskiego bandy złodziei wydobywających... żelazo. Konkretnie chodzi o żelazne rury o średnicy 50–60 cm, które kiedyś były częścią rozległej infrastruktury kopalni, a po ich likwidacji zostały głęboko w ziemi.

Ich wartość użytkowa jest zerowa, w związku z tym kradzież tychże nie może być ścigana z paragrafu o rozkradaniu majątku. Nieszczęście polega jednak na dwóch sprawach. Po pierwsze grupy zorganizowanych miejscowych złodziei, romskiego pochodzenia, co potwierdza policja, wynajmują do ziemnych prac wydobywczych koparki i dokonują wykopów na terenie zrekultywowanych lasów. *– Robią doły sięgające głębokości 4 metrów i szerokości od 10–15 metrów. Najdłuższy z nich osiągnął długość 350 metrów* – powiedział na wtorkowej prasówce OKD **Ivo Absolon** z Policji RC w Karwinie.

Przestępcy zostawiają za sobą zdewastowane środowisko, powywracane drzewa i powyrywane krzaki, rozjechane ciężkim sprzętem mechanicznym drogi. *– Dlatego złapani sprawcy będą oskarżani w tej sprawie o spowodowanie zagrożenia i niszczenie środowiska naturalnego, co podlega karze do lat 3, a przy przekwalifikowaniu czynu nawet 5 lat* – dodał I. Absolon.

Według policji karwińskiej, w lasach koło byłych i obecnych kopalni „Franciszek", „Barbara", „Gabriela", karwińskiej dzielnicy Koplanie oraz na Kozińcu, od czerwca działały dwie grupy, przy czym sprawców jednej z nich udało się policji zatrzymać na gorącym uczynku. *– Kierujący koparką nie widział nic nadzwyczajnego w fakcie, że trzej Romowie zamówili go na pracę w środku lasu* – stwierdził I. Absolon, dodając, że udzielająca usług firma transportowa miała na względzie jedynie swój zysk. „Wydobywcy" do pracy szli zaopatrzeni nie tylko w ciężki sprzęt zmechanizowany, ale i palniki acetylenowe, dzięki którym mogli odcinać po kawałkach pierścienie żelaznych rur. Potem łom przewozili do miejscowego punktu skupu. Podczas gdy OKD wstępnie liczy szkodę na blisko 200 tys. Kc, przestępcy „zarobili" połowę tej kwoty.

– Nie wiemy jeszcze, czy grupy przestępcze posługują się detektorem metalu, czy też mają dostęp do informacji o siatce infrastruktury – podkreślił I. Absolon.

Jedno jest pewne: na „wydobyciu żelaza" i dewastacji terenu się nie kończy. Na miejsce po „wydobywcach" wchodzą „drwale" na chybcika tnący i odwożący drewno z lasu. Choć wydawać by się mogło, że cierpi tylko zrekultywowana przyroda, to jednak OKD jest bardzo zaniepokojone tym procederem. *– Tuż obok nie działających już ciągów rur mogą być usytuowane te nadal używane, co więcej, niezbędne dla prawidłowej i bezpiecznej pracy górników na kopalniach* – powiedział **Kamil Kačer**, menedżer ds. bezpieczeństwa OKD. Dodał, że choć zakładów OKD strzegą trzy agencje bezpieczeństwa, w sumie 300 osób, 5 lotnych brygad, 140 kamer zdolnych na kilometry identyfikować osoby czy auta (a wkrótce ma ich być 170), to przecież nie jest w ludzkiej mocy obserwować wszystkiego.

– Obok wprowadzenia obowiązku bieżącej, wyrywkowej kontroli terenów rekultywowanych liczymy bardzo na pomoc mieszkańców – zabrzmiało na konferencji. – Przecież wstęp do lasu jest i winien być wolny – oceniali przedstawiciele Lasów RC, którzy wyrządzone dotychczas przez „wydobywców" żelaza szkody oceniają na kilkadziesiąt tysięcy koron.

Marionetki

FELIETON HALINY SIKORY

Transparent

Prezesowa wpadła do Marynki tylko na chwilkę. „Soli pojczać" – powiedziała w drzwiach, nie czekała na pójdź dali, spocznij na chwile, chcesz kawe czy herbate". Rozsiadła się za stołem, „zrób mi kawe, pyty" popijała i wyczekująco patrzyła na drzwi. Za chwilę drzwi się otworzyły, stanął w nich Mąż Marynki, naburmuszony, jakby mu całe stado krów uciekło, trzymał w rękach dwie olbrzymie torby Prezesowej. Stanął w drzwiach, rzucił torby na podłogę i wycedził przez zęby: „Jeśli ta baba tu mo miyszkać, tak jo z chynpym padym do Prezesa. My sie rządzić nie bedymy. Aspóń tego jazgotu posłóchać nie bedym musioł". Nie czekał na odpowiedź i poszedł.

Prezesowa została siedzieć z otwartą buzią, tak że było widać dokładnie wszystkie zabiegi jej dentysty.

„A idź se, jeśli se myślisz, że ci tam lepi bedzie" – odpowiedziała Marynka. Prezesowa dalej nie zamknęła buzi. Po dłuższej chwili dopiero powiedziała:

„Marynko, co se mu stało? Jo se nigdzi, ale fakt nie mogłam go przekludzić. Jo muszym iść do chałupy, mojemu chłopowi nawarzić".

Marynka z takim impetem włożyła garnek do zlewu, że woda, która wyprysnęła, dotarła aż do Prezesowej. „Ino warzić, prać, myć garce a skludzać a potym i tak se dowiysz, żeś panowi nie dogodziła. Tak nie bedzie. Jo cie nigdzi nie puszczym, miyszkosz zy mnóm. A ci dwo chytrzi, niech se sami koło siebie robióm. Dosyć".

Prezesowa nie wyglądała na zadowoloną. A Marynka starała się tego nie zauważyć i dalej ciągnęła wykład, którego przednie feministki by się nie powstydziły. Mówiła o wyzysku, o pracy niewolniczej kobiet, o tym, że prawa wyborcze kobiety późno dostały i tak dalej. Prezesowa siedziała jak wryta i słuchała. Starała się nawet jak najmniej oddychać, żeby nie przerywać, nie dlatego, że taki ciekawy to był wykład, ale po prostu bała się Marynki i tej jej nowej twarzy.

A Marynka ciągnęła, ciągnęła swoją mowę obronną na rzecz wolności kobiet i powoli traciła impet i siły i za chwilę popatrzyła na Prezesową, uśmiechnęła się do siebie i do niej i powiedziała: „Jo zaś zapómniała".

„Na cóż żeś Marynko zapómniała?"

„No, że ni móm o tych garcach mówić".

„Nie rozumiym".

„Bo widzisz, jo mogym powiedzieć chłopu, coby mi pómóg a wytrził dłożke, coby mi, dejmy tymu, okna umył albo nawarził, jak nie ścigóm. To wszystko mu mogym powiedzieć i ón aj pumoże".

„Jo dycki, Marynko, mówiła, że mosz złotego chłopa. Ale co se stało, fórt nie rozumiym".

„No rano se mi w kuchyni lutowoł, że je rozłómany cały, że od pióntej spać ni może. No a jo se go spytała, słósznie, czymu, skoro nie spi, garce nie pomył. A toch ni miała robić. Ón jak słyszy o tych garcach, tak se dycki powadzymy. I my se powadzili. Jo nie wiym, co ón to mo z tymi garcami. Przebocz, jo se muszym iść z nim pogodzić".

Prezesowa szybko wstała od stołu i stanęła w drzwiach. „Tak to ni. Piyrwszo za nim nie pudziesz. Jo, jako baba, na to nie pozwolym. Niech se tam siedzóm chłopi. A my bedymy tu, protestować. Transparynt wywieszymy, że garce mogóm aj chłopi myć a kóniec! Wszak my sóm w tej Europie! I po europejsku se bedymy swoich praw dochodzić".

Popatrzyły na siebie, a Marynka powiedziała: „Na mosz recht".

I transparent wywiesiły i pewno wisi do dzisiaj.

sikorova@glosludu.cz

Głosik

Konkurs z sójką

Pogoda w kratkę nieco rozdrażniła Głosika, który od dłuższego czasu chciał wybrać się na wycieczkę do lasu. Problem polegał na tym, że kiedy już spakował wszystkie potrzebne rzeczy, słoneczko, które dotychczas grzało niesamowicie, nagle nie wiadomo czemu, przestało. Chmury zasłoniły całe niebo i powoli kropelki deszczu mąciły dotychczas spokojną taflę kałuży, o ile kałuże mają taflę i można ją mącić. Więc Głosik znowu się rozpakowywał. I oczywiście kiedy się rozpakował, słoneczko ponownie wróciło na niebo. I tak w kółko macieju. Głosik miał już wszystkiego dosyć, jeszcze mu Ludmiłka cały czas o jakiejś sójce opowiadała.

– Jak ta sójka, Głosiku, jak ta sójka – naśmiewała się z biednego Głosika.

– Jaka sójka, Ludmiłko, znowu coś ci się pomyliło – odpowiedział rozdrażniony Głosik.

– Nic mi się nie pomyliło Głosiku. Ty ostatnio coś mało czytasz i przestajesz się orientować w rzeczywistości. Jak już ci się uda wybrać na ten spacer to zabierz ze sobą wiersze Jana Brzechwy. Może przypomisz sobie,.co sójka ma z tobą wspólnego – poradziła Ludmiłka Głosikowi – A dla Was, drodzy czytelnicy, mamy konkursowe pytanie. Z jakiego utworu pochodzi ten urywek? Na odpowiedzi czekamy do końca przyszłego tygodnia. Oczywiście w redakcji mamy przygotowane nagrody.

Oto urywek: Wybiera się sójka za morze, ale wybrać się nie może.trudno jest się rozstać z krajem, A ja właśnie się rozstaję.

Poleciała więc na kresy pozałatwiać interesy.

KROPKA

Wyliczanki – rymowanki

Siedzi baba na cmentarzu

Siedzi baba na cmentarzu,
trzyma nogi w kałamarzu.
Przyszedł duch,
babę buch,
baba fik, a duch znikł.

Toczył zając wielką dynię

Przez tropiki, przez pustynię
Toczył zając wielką dynię.
Toczył, toczył dynie w dół,
Pękła dynia mu na pół!
Pestki z niej się wysypały,
Więc je zbierał przez dzień cały.
Raz, dwa, trzy!
Ile pestek zbierzesz Ty!?

Skacząca tubka

Siedzicie w domu i zastanawiacie się, w co by tu się bawić? Mamy dla Was pomysł na świetną zabawę. Wystarczy przygotować rolkę po papierze toaletowym, kolorowe taśmy izolacyjne oraz jednego kasztana. Jeden z otworów tubki zaklejamy taśmą (na krzyż), Wkładamy do środka kasztanek i zaklejamy drugi otwór. Teraz ozdabiamy naszą tubkę w dowolny sposób wzmacniając zaklejone otwory. Zabieramy naszą zabawkę na pochyłą górkę lub deskę. Nasz skoczek tocząc się będzie podrygiwał i uciekał śmiesznie na boki.

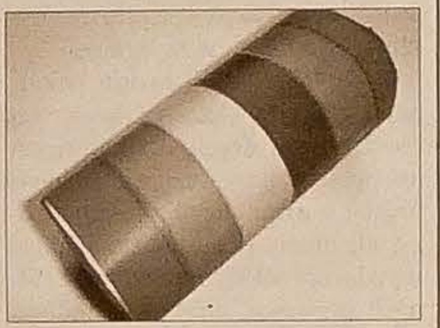

Rubrykę przygotowała:
HALINA SIKORA

Dotacje dla dzieci i młodzieży

Macie wspaniałe pomysły? Chcielibyście je zrealizować, a potrzebne Wam są środki finansowe? Mamy dla Was świetną wiadomosć. Walt Disney przyznaje dotacje w wysokości 500 dolarów na projekty realizowane przez dzieci i młodzież. Tematyka projektów jest dowolna. Powinny służyć społeczności lokalnej i angażować co najmniej dziesięciu wolontariuszy w wieku 5-14 lat. Wszystkie przedsięwzięcia muszą odbyć się w dniach 1 października – 26 listopada 2007 r. Wnioski o grant mogą składać dzieci w wieku 5-14 lat, młodzież w wieku 15-25 lat, nauczyciele oraz organizacje pracujące z dziećmi. Nie macie niestety zbyt dużo czasu, bo opis projektu w języku angielskim można przesyłać do 30 sierpnia.

Formularz i szczegółowe informacje można znaleźć na stronie organizatorów – firmy Walt Disney i organizacji Youth Service America.

Lektura na wakacje: HANNA OŻOGOWSKA – Chłopak na opak

Dziś mamy dla Was wspaniałą lekturę na koniec wakacji. Chłopak na opak Hanny Ożogowskiej to świetna pozycja na poprawienie sobie humoru przed zbliżającym się rokiem szkolnym. Jej bohater, Jacek Czarnecki, twierdzi, że wszystkie przygody, których zakończenie nie zawsze jest takie, jakby chciał, są dziełem jego niesamowitego pecha. Nie opuszcza on Jacka w domu, w szkole na podwórku czy na kolonii. Jak to się skończy? Zapraszamy do lektury.

Oto urywek:

Nazywam się Jacek Czarnecki i jestem zupełnie porządny chłopak, chociaż moja mama mówi o mnie „straszne dziecko". Nie mogę się z tym pogodzić.

Po pierwsze, nie jestem już dziecko. Skończyłem dziewięć lat i cztery miesiące i codziennie mi jeden dzień przybywa. A za osiem miesięcy będę miał całe dziesięć lat. Zresztą przeczytałem już dwie książki dla młodzieży. To chyba najlepszy dowód.

A po drugie, nie jestem straszny, bo nikt się mnie nie boi. Ani jeden chłopak ze starszej klasy, ani nikt w ogóle jeszcze się mnie nie przestraszył, chociaż czasami tobym nawet chciał.

Bardzo często coś mi się nie udaje. A dlaczego? Nie wiem. A jak się kogoś o to pytam, to mi też nie umie wytłumaczyć. Dopiero niedawno przyszło mi na myśl, że może ja jestem pechowy, bo niektórzy ludzie to są pechowi, więc może i ja?...

Kiedy tylko coś mi się nie uda, to wszyscy na mnie, że dlaczego ja jestem taki? A może ja wcale taki nie jestem, tylko pech, i już?

O tym pechu powiedziała mi Olesia z pierwszej ławki przy drzwiach. Mieszkamy na tej samej ulicy i czasami wracamy po lekcjach razem do domu. Olesia ma pechową ciocię, której nigdy się nic nie udaje. Ciągle zaczyna w innym miejscu pracować i jak tylko parę tygodni popracuje, mówią jej, że się nie nadaje do roboty. Olesina ciocia zupełnie nie rozumiała, dlaczego tak się dzieje, aż wreszcie poszła do wróżki i wróżka jej powiedziała. Olesina ciocia jest urodzona trzydziestego pierwszego. Te cyfry są niedobre, bo jak je przestawić, to robi się trzynastka, a kto ma blisko siebie trzynastkę, to go los prześladuje. Pech.

Bardzo mnie to zastanowiło. Pierwszy raz taką rzecz słyszałem. U nas w domu nikt we wróżki nie wierzy. Tatuś mówi, że one kłamią, aż się kurzy, i od głupich ludzi pieniądze wyłudzają.

A tymczasem ta wróżka wywróżyła Olesinej cioci prawdę. Sama Olesia mówiła.

Powiedziałem o tym wszystkim Mietkowi Staszewskiemu z naszego podwórka. Ale on jest strasznie przemądrzały. Wykrzywił się tylko. – Eetam.

– Nie żadne: eetam – mówię – bo i na mnie się to sprawdza.

– Jak to – pyta Mietek – czy i ty urodziłeś się trzydziestego pierwszego?

– Nie trzydziestego pierwszego, ale czternastego, a to przecież też blisko trzynastki i pewnie dlatego los mnie prześladuje, tak jak Olesiną ciocię, bo we wszystkim mi się nie wiedzie.

– Etam – skrzywił się znowu Mietek – wcale nie widzę, żeby ci się nie wiodło.

– Jak to – nie widzisz?! I na drugi rok w trzeciej klasie o mało nie zostałem, i w szkole jak tylko co, to wszystko na mnie, i w domu mama najwięcej na mnie krzyczy, i w ogóle.

Ale Mietek, jak się okazuje, bardzo rozgarnięty nie jest. Zupełnie nie rozumie się na poważnych sprawach. Powiedział, że na drugi rok o mało nie zostałem, bo miałem dwójki, a przeszedłem do czwartej klasy tylko dlatego, że właśnie miałem szczęście.

– Udało ci się – mówił – a nie jakiś tam pech.

Na ostatek powiedział mi jeszcze, że jestem głupi jak dziki osioł, i poszedł. Nie daruję mu tego za nic w świecie. Miałem mu pożyczyć na wakacje wędkę, bo mam dwie, ale figę z makiem. Żeby chociaż powiedział zwyczajnie: „jak osioł", ale „jak dziki osioł"? Tego mu nie zapomnę.

DOMY I ŚWIETLICE PZKO (19)

Nawsie

Duża sala ze sceną, nad którą widnieje napis „Byliśmy, Jesteśmy, Będziemy", kuchnia z jadalnią, sala zebrań, świetlica Klubu Młodych, mały barek Piekło i mieszkanie dla gospodarzy – tak okazale prezentuje się wnętrze Domu PZKO w Nawsiu, który w roku 2005 został nazwany im. Jury spod Grónia, jako że niezapomniany hetman gorolski był nawsianinem, a po śmierci spoczął na tutejszym cmentarzu.

Koło w Nawsiu rozpoczęło swą działalność w 1947 r. Jego członkowie początkowo korzystali z pomieszczeń w gospodzie U Kosa. Po trzydziestu latach działalności postanowiono zbudować własny Dom. Najpierw wzniesiono drewniany, który jednak wkrótce potem sprzedano nawiejskiej spółdzielni rolniczej. Następnie nabyto od państwa **Marty** i **Karola Pyszków** budynek mieszkalny wraz z zabudowaniami gospodarczymi, by zaadaptować go na własny Dom PZKO. Dnia 21 stycznia 1982 z zapałem zabrano się do dzieła. Pomagali też tyskie... rze z Polski pracujący na umowę w Hucie Trzynieckiej. Nawiejscy pezetkaowcy w czynie społecznym odpracowali 25 tys. godzin. Umeblowanie sali zafundowała miejscowa spółdzielnia rolnicza, natomiast koszty mebli dla jadalni ... **Cieślar** z synem **Janem**. O budowie niczym zrywie, ogromnym zaangażowaniu i poświęceniu mówi dokument pt. „Gazeta Jubileuszowa 19... - 1997".

Dnia 5 października 1985 odbyło się uroczyste otwarcie odnowionego obiektu. Tę podniosłą chwilę przypomina tablica pamiątkowa, która jest zarazem mapką Zaolzia z zaznaczonymi Kołami PZKO w poszczególnych miejscowościach – ... dużej sali.

Warto dodać, iż państwo Pyszkowie dla potrzeb Koła ofiarowali również rozległą działkę, zaraz w sąsiedztwie Domu, która w niedalekiej przyszłości zamieni się w parking. Niebawem bowiem ruszy remont siedziby nawiejskich pezetkaowców. Rekonstrukcja obejmie m. in. dach i mury.

CZESŁAW GAMROT

Fot. CZESŁAW GAMROT

Okazała siedziba nawiejskiego Koła PZKO.

Jak powiedzieć

Lojzku!

Tak jo już móm po urlopie (a ni po dowolenej, toś mi już ostatnio wyjaśnił). A taki urlop to je cosi strasznie fajnego. Jak człowiek nie musi każde rano stować o szóstej do roboty, tak se i tak o szóstej obudzi. Przez piyrsze trzi dni żech se budził z wyczitkami swiedomi. Potym już żech se na to zwyknył a dzisio żech pumału zmasakrowoł budzik, jak mnie o szóstej obudził. I zaś je trzeba se zwyknónć na to, że se stowo o szóstej. To już był drugi urlop, jak wiysz, w tym roku. Przedtym żech jechoł ku morzu a teraz żech był w tuzemsku. To znaczy w chałupie na zogrodzie z beczkóm piwa. A uplnie tak samo mi było, jak przi morzu, yny że ty czernoszki mi troche chybiały. Za to nadbywało mamrani moji matki. Ale czworty dziyń se już ji nie chciało, tak że pióntek a zbytek tydnia żech przeżył jak w niebie. A aji Andrzej mnie przriszeł na chwile u piwa wystrzidać, bo jo musioł iść śliwki do beczki nazbiyrać. Jak cosi z tej beczki bedzie, to cie pozwiym.

Franta

Miły Franciszku!

Cieszę się, że Ci się udał urlop. Ja na szczęście nie muszę tak wcześnie wstawać do pracy, więc mordować budzika nigdy nie musiałem. Kochany, nie budziłeś się z „wyczitkami swiedomi", tylko z wyrzutami sumienia! Cieszę się, że spędzasz urlop w kraju (nie w „tuzemsku"). Już tłumaczyłem ci, że mówi się zupełnie ... „uplnie". Nie wiem, dlaczego ... podobają Ci się Murzynki (nie „czernoszki"!). Przecież naszym ... czynom nic nie brakuje. A ... Ci może brakować, a nie „chybieć". Ten „zbytek" też nie jest najlepszym rozwiązaniem, powinno być ... Fajnie, że odwiedził Cię Andrzej ... przyszedł Cię wymienić, a nie „wystrzidać". I dziękuję za zaproszenie na śliwki w płynie, chętnie ... stam. Chociaż wolałbym, byś ... zapraszał, a nie „pozywał", bo ... zwać to można kogoś do sądu.

Alojz

Wyczitki swiedomi – wyrzuty sumienia
W tuzemsku – w kraju
Uplnie – zupełnie
Czernoszki – murzynki
Chybieć – brakować
Zbytek – reszta
Wystrzidać – wymienić, zmienić
Pozywać – zapraszać

Ale heca!

Spotkały się dwie baby. Jedna ... do drugiej:
– Uczymy sie z chłopym po ...sku.
– Czymu? Przeca to taki trudny ...zyk!
– To prawda. Ale adoptowali ... arabski niemowle i chcymy ... nim dogodać, jak już zacznie ...wić.

NASZ ADRES: Redakcja Głosu Ludu, Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn. Pisząc do nas podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Korespondencję przesyłać można także pod e-mail: sikorova@glosludu.cz, a w załączniku dopisać Głosik.

Nowoczesny Mężczyzna

Jakie buty do joggingu?

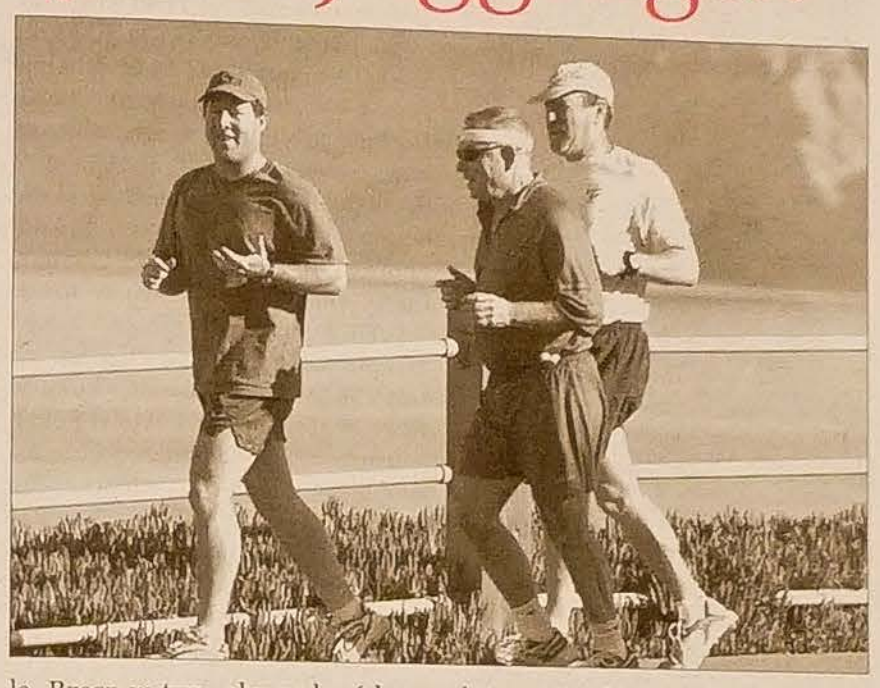

Zdarza się, że „nowoczesny mężczyzna" biega po zakupy, aby ulżyć swojej ukochanej, ale częściej biegamy po to, aby być w dobrej kondycji fizycznej. Mężczyznom, którzy nie przepadają za piłką nożną i nigdy nie trzymali w ręku rakiety do tenisa, proponuję rozrywkę zwaną joggingiem. Wystarczy włożyć odpowiednie buty i ruszyć truchcikiem w świat. Najlepsze efekty daje bieg w parku, szczególnie gdy w pobliżu nie brakuje urokliwych knajpek i samotnych kobiet spacerujących z pieskami. Dla początkujących biegaczy najważniejsze jest jednak dobranie odpowiedniego obuwia. Butów do joggingu warto poszukać w wyspecjalizowanych sklepach sportowych. Ostrzegam przed wietnamskimi straganami. Azjatyckie pseudo-marki za 300 Kc nadają się tylko do plewienia ogródka.

Nie zamierzam w tej rubryce promować konkretnych znaków firmowych, bo w zasadzie każda rzetelna marka sportowa posiada w swoim asortymencie lepsze i gorsze modele. Rzecz w tym, aby wybrać buty odpowiednie do kształtu stopy. To najtrudniejsze zadanie dla biegacza – amatora. Jeżeli jesteś początkującym biegaczem, powinieneś sprawdzić, jaki masz typ stopy. Można skorzystać ze specjalnej bieżni w dobrych sklepach sportowych albo zwrócić się z prośbą o radę do ortopedy. Możesz zaprosić do wspólnego joggingu doświadczonego biegacza, który sprawdzi, czy stopy nie odchylają się zbyt mocno do wewnątrz. W takim wypadku będziesz potrzebował butów dobrze trzymających stopę. To samo dotyczy też osób z nadmiarem kilogramów. Normalnie stąpa się najpierw piętą nieco na zewnątrz, a następnie stopa przekręca się lekko tak, że kostkę zgina się trochę do środka. Ten efekt, zwany pronacją, to naturalny amortyzator stopy. Jednak zbyt duża pronacja jest szkodliwa. Jeśli kostka wyraźniej wygina się do środka, trzeba butów mocniej trzymających stopę. Jeśli jednak podczas biegu stawia się stopę bardziej na jej zewnętrznej krawędzi (supinacja), naturalna amortyzacja stopy to za mało. Wtedy potrzeba butów zapewniających większą amortyzację.

Uwaga na odpowiedni rozmiar! But powinien ściśle przylegać do pięty, ale nie uciskać. Z kolei z przodu powinno zostać trochę wolnego miejsca, ponieważ ta część stopy puchnie podczas wysiłku, zwłaszcza podczas biegu z górki. W przestrzeń między dużym palcem a czubkiem butów powinien zmieścić się kciuk. Zwróćmy też uwagę na to, żeby but dał się dobrze zasznurować. Na samym zaś końcu warto jeszcze trochę podkręcić atmosferę w sklepie i pozostawić przez chwilę sprzedawcę w stanie lekkiej niepewności. Zaglądamy więc do środka buta, zwracamy uwagę na jakość szwów, sprawdzamy, czy w spoconych od emocji dłoniach buty się nie rozkleiły. **(jb)**

Kolumnę przygotowali:

JANUSZ BITTMAR i DANUTA CHLUP

Witamy...

MICHAŁEK przyszedł na świat 22 czerwca br. w szpitalu w Karwinie Raju. Jego waga urodzeniowa wynosiła 3,7 kg, a wzrost aż 54 cm. Michałek jest pierwszym dzieckiem Jolany Kondziołki i Michala Wójcika. Mieszka z rodzicami w Hawierzowie. Imię „odziedziczył" po ojcu.

Michał to imię używane we wszystkich językach europejskich. Michael, Michelo, Michel, Michaił – to różnojęzyczne formy tego samego imienia. Jego sławnymi nosicielami byli m.in. Michał Anioł, Michaił Lermontow, z żyjących – polityk Michaił Gorbaczow czy pilot F1 Michael Schumacher. Nie sposób też nie wspomnieć o bohaterze Trylogii Sienkiewicza, „małym rycerzu" Michale Wołodyjowskim.

UWAGA, RODZICE! Każdy dzidziuś jest uroczy i warto się nim pochwalić. Dlatego zachęcamy do nadsyłania zdjęć waszych pociech, które w ostatnich miesiącach przyszły na świat, byśmy mogli opublikować je w naszej rubryce. Prócz zdjęcia prosimy podać imiona i nazwiska rodziców, datę i miejsce urodzenia dziecka, jego wagę urodzeniową i wzrost, ewent. dane nt. rodzeństwa. Interesuje nas też, w jaki sposób wybieraliście imię dla dziecka. Zdjęcia prosimy przesyłać pod adresem *chlupova@glosludu.cz* lub pocztą pod adresem redakcji.

Smacznego

Ciasto z kokosem i śmietanką

Składniki: Ciasto: 1 szklanka cukru pudru, 2 szklanki mąki mieszanej, proszek do pieczywa, 1 szklanka mleka, ½ szklanki oliwy, 2 jajka.

Na wierzch: 1 szklanka wiórek kokosowych, ½ szklanki cukru pudru, 0,2 l słodkiej śmietanki

Przygotujemy ciasto z wszystkich podanych składników i wylejemy go na wysmarowaną i posypaną mąką grysikową blachę. Wierzch posypiemy wiórkami kokosowymi pomieszanymi z cukrem. Pieczemy w średnio nagrzanym piekarniku, aż się ciasto zarumieni. Po wyjęciu z piekarnika ciasto polejemy śmietanką i wstawimy na kilka godzin do lodówki. Ciasto podajemy, gdy jest całe nasiąknięte śmietanką.

Mój Ogród

Pies kontra drzewka

Wielu właścicieli psów jest równocześnie właścicielami ogrodów osobnych. Sprawa jak najbardziej logiczna – psu znacznie lepiej w domu z ogrodem niż w mieszkaniu w bloku. Współżycie psa z roślinami ogrodowymi nie bywa jednak bezkonfliktowe. Zdarzają się stratowane kwiaty na grządkach, obdrapane pnie drzew i krzewów, a także rośliny usychające po „podlaniu" ich psim moczem. Co na to poradzić? Zaprojektuj ogród tak, aby nawet przy niewielkiej powierzchni był w stanie przyjąć i zniwelować skutki aktywności czworonoga, nie zabierając mu równocześnie możliwości korzystania z otwartej przestrzeni. Jeżeli pies lubi biegać i skakać pod płotem pełniąc rolę wartownika, przygotuj utwardzony, nie obsadzony roślinami pas wzdłuż ogrodzenia. Ścieżkę o szerokości co najmniej 60 cm wysyp żwirkiem, piaskiem, korą lub wyłóż płytami chodnikowymi. Pamiętaj jednak, aby nie pozostawiać odstępów między płytami i nie wprowadzać różnorodnych nawierzchni, gdyż psu grozi to kontuzją.

W ogrodzie staraj się sadzić drzewka i krzewy nieco starsze. Podrośnięte sadzonki są znacznie bardziej odporne na zniszczenia spowodowane przez czworonoga. Psi mocz stanowi szczególne zagrożenie dla roślin iglastych. Może prowadzić do brunatnienia igieł, a nawet zasychania całych pędów. Krzewy liściaste, szczególnie te zrzucające liście na zimę, takie „znakowanie" znoszą znacznie lepiej. Dlatego też wokół iglaków posadź rośliny liściaste, by pies nie mógł dojść bezpośrednio pod iglaste drzewko.

Pnie drzewek możesz ochronić przy pomocy plastikowych butelek z wodzie. Od butelki odetnij szyjkę i dno, a następnie rozetnij butelkę wzdłuż. Tak rozciętą butelkę możesz owinąć wokół pnia drzewka. Kwiaty warto sadzić na grządkach wzniesionych, opartych o murki oporowe lub palisady, które zniechęcą psa do penetracji wyżej położonych miejsc. Pamiętaj, aby w czasie sadzenia nowych roślin psa trzymać poza ogrodem, tak, aby nie widział, gdzie sadzisz rośliny. Unikniesz w ten sposób rozkopywania rabat przez czworonoga zaciekawionego „nowościami" w ogrodzie.

Opr. (dc)

Fot. MAREK SANTARIUS

Moje Prawa

Do kogo z reklamacją?

Nie jest rzadkością, że chcemy oddać do reklamacji towar zakupiony w sklepie, który został zlikwidowany. Jak w takim wypadku postępować? Ustawa o ochronie konsumenta mówi, że za wyjątkiem sytuacji, gdy do przeprowadzenia napraw upoważniony jest inny podmiot (serwis), sprzedający ma obowiązek przyjąć reklamowany towar w którymkolwiek ze swych zakładów czy sklepów, ewentualnie nawet w siedzibie firmy. Siedzibę znajdziemy w rejestrze handlowym, np. na stronach internetowych *www.justice.cz*. Prawnicy radzą złożyć pisemną reklamację, z dopiskiem, że w wypadku, iż reklamacja nie zostanie przyjęta do rozpatrzenia, zwrócimy się do organu nadzorczego, którym jest Czeska Inspekcja Handlowa (ČOI). Ta może wymierzyć firmie grzywnę.

Jeżeli firma zakończy działalność gospodarczą, ma obowiązek przekazać odpowiedniemu urzędowi (živnostenský úřad) informację dotyczącą tego, gdzie można zgłosić roszczenia wobec niej. Dlatego w razie problemów z reklamacją towaru możemy spróbować zasięgnąć informacji w urzędzie, w obrębie którego znajduje się uzyskany przez nas adres firmy. Jeżeli nawet to nie pomoże, nie pozostaje nam nic innego, niż domagać się swych praw drogą sądową. **Opr. (dc)**

Moje Zdrowie

Mydło, woda...

Któżby nie znał przysłowia *Czystość to zdrowie*? Wpajano nam go od najmłodszych lat, kiedy to w przedszkolu śpiewaliśmy piosenkę o kotku, który *łapki myje, pyszczek, uszka, nosek, szyję...* Z pewnością nie można higieny osobistej lekceważyć, nie należy z nią jednak również przesadzać. Dermatolodzy zwracają uwagę na to, że skóra sama jest w stanie wytworzyć barierę ochronną przeciwko atakującym z zewnątrz wirusom, bakteriom czy roztoczom. Naskórek ma lekko kwaśny odczyn, wobec czego preparaty o wyższym pH są dla niego szkodliwe. Nie tylko zresztą kosmetyki, lecz i sama woda, gdy oddziałuje na naskórek zbyt często, narusza naturalną warstwę ochronną.

Jednym z negatywnych skutków przesadnej higieny jest to, że pasożyty, które dawniej „lubiły" osoby brudne, nie dbające zasad higieny, dziś, przeciwnie – napadają tych najbardziej wymydlonych. Przykładem może być świerzb.

Badania wykazały, że przesadna dbałość o czystość jest odpowiedzialna za częstsze występowanie alergii i astmy. Wiadomo, że alergia to przesadna reakcja systemu obronnego organizmu, który nie umie odróżnić prawdziwego wroga, np. groźnej bakterii, od niewinnego pyłku. Przez to, że wszystko ciągle myjemy i dezynfekujemy, nie „wpuszczając do środka" żadnych mikroorganizmów, nie nauczymy systemu obronnego walki z nimi.

Człowiek zdrowy nie powinien brać prysznic częściej niż 1-2 razy dziennie, osoby o skórze wrażliwej tylko 3 razy w tygodniu. Kąpiel w wannie zalecana jest najwyżej raz w tygodniu. Kobiety powinny zrezygnować z mycia mydłem czy zwykłym żelem pod prysznic intymnych części ciała. Myjemy je specjalnymi kosmetykami sprzedawanymi w aptekach, które mają podobny skład i odczyn pH jak naturalna mikroflora w pochwie.

Co innego mycie rąk. Te często trafiają do ust, dlatego tu częste mycie jest wskazane. Wszyscy zapewne myjemy ręce po użyciu toalety i przed jedzeniem. Równie ważne jest ich mycie po kontakcie z pieniędzmi, po pracy na komputerze, po wyciąganiu kleszcza, po pracy z surowym mięsem, czy po powrocie do domu z miejsc publicznych. Nie zapomnijmy jednak, nawet po każdym umyciu, smarować ręce kremem ochronnym. **Opr. (dc)**

Telewizja

CZWARTEK 23 SIERPNIA

■ **TVP 1**

5.35 Moda na sukces (s.) **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Kopciuszek - Zamach stanu (s.) **8.55** Domowe przedszkole - Kozy i koziołki **9.25** Bob Budowniczy - Benio przyjechał (s.) **9.35** Papirus - Proces Papirusa (s.) **10.05** Szkoła złamanych serc **10.55** Bulionerzy - Tygrys **11.20** Podróżnik **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Plebania (s.) **12.45** Polskie drogi - Himmlerland **14.10** Nadzieja - 4. Festiwal Piosenki Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego **14.30** My, wy, oni **15.00** Wiadomości **15.10** Klan (s.) **15.35** Dwie strony medalu (s.) **16.05** Tygrysy Europy - Tygrysy nie płacą **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Moda na sukces (s.) **18.25** Faceci do wzięcia - Wspomnień czar (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Zabójcza pułapka **21.55** Forum **22.40** Teleexpress nocą **23.00** Bez pardonu (film USA) **0.35** Kobra - Za kurtyną (s.) **1.50** Zapalniczka **2.40** Cześć, kapitanie! **3.35** Jak zrobić coś z niczego.

■ **TVP 2**

5.20 Statek miłości (s.) **6.55** Telezakupy **7.15** Hydronauci - Biegun zimna **7.30** Szaleństwo Majki Skowron - Mirabelle **8.05** Kopciuszek **9.00** Pytanie na śniadanie - lato **10.45** Święta wojna - Hanys Rider (s.) **11.15** Codzienna 2 m 3 (s.) **11.40** Magnum - Laura (s.) **12.30** Klinika pod kangurem (s.) **13.00** Chiny i psy **13.55** Dubidu (pr. muz.) **14.55** Detektyw w sutannie – Malarz (s.) **15.45** Flipper - Ojciec Mike'a (s.) **16.35** Gliniarz i prokurator - W dokach rządzę ja (s.) **17.25** Biuro kryminalne - Przyjaciółki **18.00** Program lokalny **18.30** Sport-telegram **18.45** Panorama **19.05** Wielki poker (teleturniej) **20.05** Przystanek miłość (film USA) **21.40** Kobieta pracująca radzi **22.00** Panorama **22.25** Sport-telegram **22.30** Biznes **22.40** 997 **23.10** Wyprawy krzyżowe **0.00** Wilczyca **1.40** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ **TV KATOWICE**

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Kalejdoskop regionalny - Bielsko-Biała **8.45** Tropiciele **9.00** Transmisja obrad Sejmu **16.14** Rozmowa dnia **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** Drobne sprawy **17.00** Trójka dzieciom - Przygód kilka wróbla Ćwirka **18.00** Aktualności **18.30** Aktualności sportowe **18.40** Ludzie i sprawy **19.05** Pomysł na weekend **19.10** Uwaga! Weekend! Informator kulturalny **19.50** TV Katowice zaprasza **20.00** Telekurier **20.30** Kurier **20.55** Trzeci wymiar **21.30** Kurier **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.30** Kurier **22.43** Patrol 3 **23.30** Kurier **23.56** Ostatnie dni sław - Jim Morrison **0.49** Plus minus **1.01** Trzeci wymiar.

ZABÓJCZA PUŁAPKA
Thriller, 90 min, USA 2005
TVP 1, czwartek 23. 8., godz. 20.20
Reżyseria: Rodney Gibbons
Występują: Sherilyn Fenn, Charles Powell, Nicholas Lea, Andreas Apergis, Sara Bradeen i inni.

Łupem złodziei padają diamenty. Sprawcom udaje się ukryć zrabowany towar. Po dziesięciu miesiącach do Daniela, jednego z uczestników skoku, zgłaszają się dwaj kompani, którzy chcą odzyskać swoją część łupu. On twierdzi, że nie ma pojęcia, gdzie są diamenty. Zgodnie z umową po sześciu miesiącach zadzwonił do Rona Mandawaya, ale jego żona powiedziała, że mąż nie żyje. Okazuje się, że Ron popełnił samobójstwo. Złodzieje są przekonani, że wdowa wie, gdzie jest towar, i wystarczy zastosować podstęp, by odzyskać diamenty.

■ **POLSAT**

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.45** Sekret Laury (s.) **7.45** TV market **8.00** Wielka wygrana (teleturniej) **9.30** Daleko od noszy - Sezon na starą miłość (s.) **10.00** Czarodziejki (s.) **11.00** Dotyk anioła (s.) **12.00** Pensjonat pod Różą - Mezalians (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **14.00** Miodowe lata - Przepraszam cię (s.) **14.45** Benny Hill **15.15** Rodzina zastępcza - Damą być (s.) **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja **16.55** Strażnik Teksasu (s.) **17.55** Miodowe lata (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Rodzina zastępcza - Inhalacja dobra na wszystko (s.) **20.00** Skazany na śmierć (film USA) **21.55** Studio Lotto **22.00** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku **22.55** Tunel ku wolności **0.45** Dziewczyny w bikini (quiz) **1.45** Nocne randki **5.00** Music Spot.

■ **TVC 1**

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Bajkowe wakacje **9.00** Podróż po... **9.30** Na tropie (mag. krym.) **10.00** Wiadomości **10.05** Horakowie (s.) **11.05** List do ciebie **12.00** Wiadomości **12.30** Program rozrywkowy **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.40** Pod pokrywką (mag.) **14.10** Wszystko party (talk show) **14.40** Śladami **15.00** Wiadomości **15.05** Grzechy dla widzów kryminałów (s.) **16.10** Bajkowe wakacje **17.15** AZ-kwiz **17.35** Stop **17.40** Czarne owce (pr. publ.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości **18.15** Ogród - to sztuka **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Fantomas powraca (film fr.) **21.40** Program rozrywkowy **22.40** Fenomen dziś **23.10** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.20** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy **23.25** Kinobox **23.50** Wyspy zapomnianego spokoju **0.20** Simpsonowie **0.40** AZ-kwiz **1.05** W biegu.

■ **TVC 2**

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Oto nasz mecenas (dok.) **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **12.00** City Folk – Sztokholm **12.35** Słowo na niedzielę **12.40** Magazyn chrześcijański **12.50** Magazyn religijny **13.20** Kosmopolis **13.50** Bajkowe wakacje **14.55** Dokument **15.20** Rekordy i ciekawostki **15.30** Dokument **15.45** Program sportowy **16.10** Przygody fotografii (s. dok.) **17.05** Restaurowanie, koegzystencja sztuki i nauki (dok.) **17.35** Tomáš Mikuláš (dok.) **18.00** Telewizyjny klub niesłyszących (mag.) **18.30** Złota Meduza **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Sprawa dla ombudsmana **19.30** Simpsonowie (s. anim.) **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Poszukiwanie mądrości (dok.) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.35** Czechosłowacki Tygodnik Filmowy **21.50** Klub Filmowy: Szepty i krzyki (film szw.) **23.20** IV MFJ Praga 1967 **0.10** Harlem Globetrotters **1.00** Nie poddawaj się **1.20** Styl.

■ **NOVA**

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Kojak (s.) **9.25** Zasadzka (film fr.) **11.10** Lenssen i spółka (s.) **11.35** To morderstwo, napisała (s.) **12.30** Zawodowcy (s.) **13.25** Gliniarz z dżungli (s.) **14.20** Gliniarze z Rosenheim (s.) **15.10** Poszukiwacze skarbów (s.) **16.05** Strażnik Teksasu (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Świat według Bundych (s.) **18.05** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.55** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.15** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **22.10** Nic do stracenia (film USA) **0.00** Bez skazy (s.) **1.00** Szybka wygrana **1.55** Martwa strefa (s.).

PATTON
Film biograficzny, 200 min, USA 1970 r.
Polsat, piątek 24. 8., godz. 22.00
Reżyseria: Franklin J. Schaffner
Występują: George C. Scott, Karl Malden, Stephen Young, Karl Michael Vogler, Michael Strong, Frank Latimore, Morgan Paull i inni.

Biografia jednego z największych wojskowych dowódców amerykańskich, generała George'a S. Pattona. Jednych zjednywał odwagą, męstwem i strategicznym geniuszem, innych oburzał arogancją, despotyzmem oraz brakiem politycznej rozwagi. Rok 1943, trwa kampania tunezyjska. Kilka miesięcy później brytyjskie oddziały Montgomery'ego i amerykańskie Pattona dokonują inwazji na Sycylię, 17 sierpnia zajmują Mesynę. Wkrótce dochodzi do bulwersującego incydentu. Podczas wizytacji szpitala polowego generał uderza rannego w walce żołnierza.

■ **PRIMA**

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.55** Jesteś moim życiem (s.) **9.55** Płomienie namiętności (s.) **10.55** Policja kryminalna Kolonia (s.) **11.55** Komisarz Diana Carr (s.) **13.55** Komisarz Rex (s.) **14.55** Nieustraszony (s.) **16.00** Diagnoza morderstwo (s.) **16.50** Rewir Wolfa (s.) **17.45** Minuty regionu **17.48** Wiadomości regionalne **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem (s.) **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** Nie do wiary **22.15** Nowojorscy gliniarze (s.) **23.15** Stroker Ace (film USA) **1.10** Zapytaj o przyszłość.

PIĄTEK 24 SIERPNIA

■ **TVP 1**

5.35 Moda na sukces (s.) **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Sekretny świat misia Beniamina - Urodziny (s.) **8.55** Jedyneczka - Skrzydlata kraina **9.25** Lippy and Messy **9.30** Papirus - Zły sen (s.) **10.00** Szkoła złamanych serc **10.50** Łowcy przygód - Waga słów **11.30** Smaki polskie **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.15** Plebania (s.) **12.45** Polskie drogi - W obronie własnej **14.30** Kobieta zaradna **15.00** Wiadomości **15.10** Klan (s.) **15.35** Dwie strony medalu (s.) **16.05** Jaka to melodia? - wydanie specjalne **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Moda na sukces (s.) **18.25** Faceci do wzięcia - Gdzie dziadek? (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Letnia Grand Prix w Zakopanem - Konkurs na skoczni HS 134 **22.15** Głosy z zaświatów (film USA) **23.10** Gatunek III **1.00** Życie na gorąco - Bolzano **2.15** Pieśni z drugiego piętra.

■ **TVP 2**

6.10 Statek miłości (s.) **7.00** Telezakupy **7.15** Hydronauci - Szósty zmysł **7.30** Szaleństwo Majki Skowron - Alarm na jeziorze **8.05** Kopciuszek **9.00** Pytanie na śniadanie - lato **10.45** Święta wojna - Sznelrandka (s.) **11.15** Codzienna 2 m 3 (s.) **11.45** Magnum - Brak porozumienia (s.) **12.30** Klinika pod kangurem (s.) **13.00** Nie ma cudów - Niezwykłe narodziny **13.35** Dookoła siebie - Czy mogę siebie od nowa stworzyć? **14.15** Ryzykanci - Spotkanie (s.) **14.55** Detektyw w sutannie - Kuzynka królowej (s.) **15.45** Flipper - Murena (s.) **16.35** Gliniarz i prokurator - Ja wiem, że ty wiesz (s.) **17.25** Biuro kryminalne - NN nikomu nieznana **18.00** Program lokalny **18.30** Wakacyjne ulice kultury **18.45** Panorama **19.05** Wielki poker (teleturniej) **20.00** Podróże z żartem - Republika Południowej Afryki **21.00** Hity na czasie - Bydgoszcz **22.00** Panorama **22.30** Sport-telegram **22.35** Sekrety wulkanu **0.10** Biuro kryminalne **1.00** Sekcja **1.50** Ona i On - wojna płci **2.40** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ **TV KATOWICE**

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Kalejdoskop regionalny - Rybnik **8.45** Z życia Kościoła **9.00** Transmisja obrad Sejmu **16.01** Serwis ekonomiczny **16.14** Rozmowa dnia **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** Kronika miejska - Katowice **17.00** Atelier **18.00** Aktualności **18.30** Aktualności sportowe **18.40** Trójka tam była **18.55** TV Katowice zaprasza **19.00** Gruby **19.40** Pomysł na weekend **19.50** TV Katowice zaprasza **20.00** Telekurier **20.30** Kurier **20.55** Trzeci wymiar **21.30** Kurier **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.30** Kurier **22.45** 16/16 - Bądź wola moja **23.30** Kurier **23.56** Znaki wodne **1.15** Plus minus **1.27** Trzeci wymiar.

■ **POLSAT**

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.45** Sekret Laury (s.) **7.45** TV market **8.00** Wielka wygrana (teleturniej) **8.55** Graczykowie (s.) **9.30** Daleko od noszy - Absolutny środek Europy (s.) **10.00** Czarodziejki (s.) **11.00** Dotyk anioła (s.) **12.00** Pensjonat pod Różą - Narkoman (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Miodowe lata (s.) **14.45** Benny Hill **15.15** Rodzina zastępcza - Inhalacja dobra na wszystko (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Pogoda **16.25** Interwencja **16.55** Strażnik Teksasu (s.) **17.55** Miodowe lata (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Rodzina zastępcza - Mszyce i ludzie **20.00** Koncert gwiazd - Podziel się posiłkiem **22.00** Patton **1.20** Wilder **3.05** Nocne randki.

GATUNEK III
Science-fiction, 110 min, USA 2004 r.
TVP 1, piątek 24. 8., godz. 23.10
Reżyseria: Brad Turner
Występują: Robin Dunne, Rob Knepper, Sunny Mabrey, J.P. Pitoc, Michael Warren, Amelie Cooke, Christopher Neame i inni.

Wskutek zaawansowanych genetycznie eksperymentów powstaje istota, którą trudno nazwać kobietą, choć z pozoru ją przypomina. Ma na imię Sara i jest pół hybrydą, pół człowiekiem. Jest dużo bardziej nowoczesna i tym samym groźniejsza od swojej matki Evy. Sara jest zdeterminowana, aby jak najszybciej zaludnić Ziemię istotami swego gatunku. Rodzaj ludzki jeszcze nigdy nie był tak zagrożony. Dochodzi do konfrontacji.

■ **TVC 1**

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Bajkowe wakacje **9.00** Rozmowy H w 2[illegible] lat później **10.00** Wiadomości **10.05** Iguo - Igua (film czes.) **11.30** Fenomen dziś **12.00** Wiadomości **12.30** Program rozrywkowy **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Ogród - to sztuka **14.00** Bananowe rybki **14.30** Tajemnice przyrody (s. dok.) **15.00** Wiadomości **15.05** Nasza wieś (mag.) **15.30** Muzyka dęta (pr. muz.) **16.00** Willy Fog (s. anim.) **16.25** Był sobie... wynalazca (s. anim.) **16.50** Sezamkowy angielski (dla dzieci) **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Testy, porady, reportaże **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości **18.15** Mieszkać - to sztuka (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Żandarmskie humoreski (s.) **21.30** 13 komnat Kamili Moučkovej **22.05** Talk show Jana Krausa **22.50** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.00** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki [illegible] Operacja Kod DP 1/2 (film fr.) [illegible] Casanova 2/2 (film br.) **2.00** Simpsonowie (s. anim.).

■ **TVC 2**

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** To nasz czeski charakter **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz (teleturniej) **12.00** Czechosłowacki Tygodnik Filmowy **12.15** Bajkowe wakacje **15.10** Mądronos **15.35** Labirynt **16.05** Zapomniane miasta (dok.) **16.30** Kamera w podróży (pr. cykl.) **17.20** Świątynia Salomona w [illegible]skiej Louce? (dok.) **17.50** [illegible] **18.00** Babel (mag.) **18.30** Super Pomarańcza (mag.) **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Sprawa dla ombudsmana **19.30** Simpsonowie (s. anim.) **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Cudowna planeta (s. dok.) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.35** Na pływalni z... (talk show) **21.50** [illegible] Charles Burnett (s. dok.) **23.20** Czerwony karzeł (s.) **23.50** MŚ w [illegible] Japonia **2.25** Regiony TVC24.

■ **NOVA**

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Kojak (s.) **9.25** Perry Mason (s.) [illegible] Lenssen i spółka (s.) **11.35** To morderstwo, napisała (s.) **12.30** Zawodowcy (s.) **13.25** Gliniarz z dżungli (s.) **14.20** Gliniarze z Rosenheim (s.) **15.15** Poszukiwacze skarbów (s.) **16.10** Strażnik Teksasu (s.) [illegible] Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Świat według Bundych (s.) **18.05** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.55** Gospoda (s.) [illegible] Wiadomości, sport, pogoda [illegible] Harry Potter i Kamień Filozoficzny (film USA-br.) **22.55** Zaborcza miłość (film kan.-USA) **0.40** Justine (s.) [illegible] Szybka wygrana.

■ **PRIMA**

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.55** Jesteś moim życiem (s.) **9.55** Płomienie namiętności (s.) **10.55** Policja kryminalna Kolonia (s.) **11.50** Komisarz Diana Carr (s.) **13.55** Komisarz Rex (s.) **14.55** Nieustraszony (s.) [illegible] Diagnoza morderstwo (s.) [illegible] Rewir Wolfa (s.) **17.45** Minuty regionu **17.48** Wiadomości regionalne [illegible] Wiadomości, prognoza pogody [illegible] 5 kontra 5 (pr. roz.) **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem [illegible] **19.50** Losowanie loterii Euromiliony **20.00** Skrzydła nadziei (film USA) [illegible] **22.00** Pula śmierci (film USA) [illegible] Losowanie loterii Euromiliony [illegible] Zabić drozda (film USA) **2.15** Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Wspomnienia

Kto w pamięci i sercach żyje, nie umiera...

Jutro mija 1. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. ANNY PRIBULOWEJ

ze Stonawy. O modlitwę i chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

AD-123

Nekrologi

Z głębokim smutkiem w sercach wyrażamy serdeczne podziękowanie wszystkim krewnym, znajomym, sąsiadom ze Stonawy i Darkowa za złożone kwiaty i wyrazy współczucia z powodu zgonu naszej Drogiej Zmarłej

śp. MARII KOCHOWEJ

rodaczki ze Stonawy. Szczególnie dziękujemy księdzu Z. Bukowskiemu za przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego oraz lekarzom i pielęgniarkom za opiekę w czasie choroby.

Zasmucona rodzina.

RK-159

Co w kinach

KARWINA – Centrum: Ostre psy (23, 24, godz. 17.45); Hostel 2 (23, 24, godz. 20.00); **Reflex**: A właśnie, że tak! (23, 24, godz. 17.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Rodzinka Robinsonów (23, 24, godz. 15.30); Dobranoc, kochanie (23, 24, godz. 17.45); Edith Piaf (23, 24, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Simpsonowie: Wersja kinowa (23, 24, godz. 17.30); A właśnie, że tak! (23, 24, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Szklana pułapka (24, godz. 17.00); Nikomu nie mów (24, godz. 19.30); **CIESZYN – Piast**: Franklin i skarb jeziora (23, godz. 16.00); Happy wkręt (24, godz. 16.00); A właśnie, że tak! (24, godz. 18.00); Ocean's 13 (24, godz. 20.00, 22.15).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: 18.00, nie: 18.30.

Co w terenie

PTTS „BŚ" – informuje, iż jest jedno wolne miejsce na tygodniową wycieczkę do Słowackiego Raju 24. 9. Natychmiastowe zgłoszenia wyłącznie przyjmowane pod nr. tel. 732 175 618, 596 311 685.

● Odjazd na wycieczkę 25. 8. na Wielki i Mały Kriváň – Krasňany jest o godz. 5.40 z Karwiny, z Cz. Cieszyna godz. 6.00, z Trzyńca – dworca kolejowego godz. 6.15. Następne przystanki w odstępach 5-minutowych: Wędrynia, Bystrzyca, Gródek, Nawsie, Jabłonków, Mosty. Zabrać dowody osobiste i słowackie korony. Są jeszcze wolne miejsca. Info tel. 552 321 402, 731 249 240.

UWAGA CIERLICZANIE! – Zapraszamy na spotkanie dawnych członków chóru PZKO i ich sympatyków 25. 8. do Domu Polskiego ŻW na Kościelcu od godz. 14.00. Na spotkanie cieszą się starzy znajomi.

Oferty

[illegible] Trzyniec tel. 800 224 225.

GL-488

Oferta pracy

PRZYJMIEMY osoby mówiące po polsku, wykszt. średnie, na pozycję telemarketing w Pradze. Pracowitość, zdolności komunikatywne i podstawy pracy na komputerze. Oferujemy pracę w przyjaznym środowisku, stałą płacę i odpowiednie wynagrodzenie. Życiorys z kontaktem tel. należy przesłać na e-mail: *e.mail@centrum.cz* Tel.: 283 840 761.

GL-500

Co za Olzą

MUZEUM USTROŃSKIE, ul. 3 Maja 68, Ustroń Brzegi: KLUB PROPOZYCJI – Wernisaż wystawy „Hafty i hoczki cieszyńskie" oraz spotkanie z Cieszyńskim Klubem Hobbystów 23. 8. o godz. 17.00.

DOMY RODZINNE – sprzedaż

Dom rodzinny w Oldrzychowicach, z garażem, 4+1. Cena do negocjacji 3, 5 mil. Kc. 777 077 277.

Dom rodzinny w Stonawie, podpiwniczony, 5+1, dobry dojazd. Cena do negocjacji 1,89 mil. Kc. 777 077 277.

Dom rodzinny w Trzyńcu Cz. Puńcowie, spokojne miejsce z widokiem na Beskidy, dobry dojazd. Cena 2,3 mil. Kc. 777 077 277.

Chata rekreacyjna w Ligotce Kameralnej, pod lasem. Obniżka - 250 tys. Kc. 777 077 277.

Chata rekreacyjna w Rzece, pod lasem. Cena do negocjacji. 777 077 277.

Chata rekreacyjna w Gnojniku, parcela 20 a, możliwość rozbudowy na dom rodzinny. Cena 690 tys. Kc. 777 077 277.

OBIEKTY KOMERCYJNE

Do wynajęcia biura, Cz. Cieszyn, ul. Główna. 777 077 277.

Do wynajęcia obiekt komercyjny, Olbrachcice, odpowiedni jako sklep lub kancelaria. 777 077 277.

Sprzedaż warsztatu samochodowego, Cz. Cieszyn. 777 077 277.

PARCELE

Oferujemy parcele w różnych miejscach, różnej wielkości, do różnych celów (Olbrachcice 125 Kc/m², Żuków D. i G., Stanisłowice, Gnojnik). 606 757 577.

MIESZKANIA – oferty

Sprzedaż 3+1, własnościowe, Cz. Cieszyn, ul. Tovární, cena do negocjacji 1,65 mil. Kc. 777 077 277.

Sprzedaż 1+1, własnościowe, Cz. Cieszyn, ul. Tovární, cena do negocjacji 750 tys. Kc. 777 077 277.

Do wynajęcia 2+1, Cz. Cieszyn, Park A. Sikory, czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.

Do wynajęcia 1+1, Cz. Cieszyn, Havlíčkova, czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.

Do wynajęcia 4+1, Cz. Cieszyn, ul. Dworcowa, czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.

Dla klienta z gotówką poszukujemy mieszkanie 3-4+1 w Cz. Cieszynie. 777 077 277.

Potrzebują państwo sprzedać lub wynająć mieszkanie? Korzystajcie z naszych usług. Czekamy na oferty.

CZERNEK

Oferuje:
Jan Czernek
558 711 842
606 757 577
777 077 277

GL-022

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, ul. Regera 6, Cieszyn: do 30. 9. wystawa „Skarby ziemi wydarte". Czynna w godz. pracy Muzeum.

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 8. wystawa „Ignacy Kraszewski i jego księgozbiór. W 120 rocznicę śmierci pisarza." Czynna wt-pt: 8–18; so: 9–15.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynna codziennie 9–16.

Wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Karwinie, rynek Masaryka 10: do 21. 10. wystawa „Motocykl duży – mały, każdy w sobie coś ma". Czynna wt-pt: 9-17; so: 9-13; nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW „MUSAION", Hawierzów, Dělnická 14**: do 23. 9. wystawa „Miary i wagi". Czynna wt-pt: 9-12.30, 13-17; so: 9-13; nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie**: stałe ekspozycje „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem" oraz „Czarodziejski świat tramwajów"; do 31. 12. wystawa „Drewniane kościoły w Cieszyńskiem". Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW W JABŁONKOWIE, rynek Mariański 14**: wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy"; do 31. 10. wystawa „Niedźwiedzie". Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Fot. Muzeum Ostrawskie

„Martwa natura z popiersiem" Jana Wojciecha Angermayera (1674-1740).

Festiwal mniejszości narodowych

ORLOWA (mro) – Tańcem, muzyką i pieśnią będą w najbliższą sobotę rozbrzmiewać ulice i place Orłowej. A to za sprawą Festiwalu Mniejszości Narodowych, który rozpocznie się o godz. 14.40 pochodem z placu 28 października w Orłowej Lutyni na teren Kina Letniego. O godz. 15.00, jeszcze przed inauguracją, rozpoczną się tradycyjne dożynki, w których śląskie tradycje przedstawi ZPiT „Suszanie". Otwarcie samej imprezy zaplanowanE jest na godz. 15.30, po czym rozpocznie się barwny przegląd – wystąpi zespół dziecięcy z partnerskiego miasta Rydułtowy, romski zespół dziecięcy „Amaro Čhave", dziecięcy zespół z Czechowic-Dziedzic, słowacki „Radost" ze Starej Bystricy, zespół „Przygoda" z Rydułtów, a wieczorem będąca gwóździem programu grupa „GlaYzy". Festiwal jest pomysłem Komisji ds. Mniejszości Narodowych w Orłowej, do której włączyły się MK PZKO w Orłowej Lutyni i Orłowej Porębie. Finansowo wsparli imprezę urząd miejski i wojewódzki oraz senator **Eduard Matykiewicz**, który także objął ją swoim patronatem.

– *Podobne imprezy zorganizowane były w okolicznych większych miastach i zostały pozytywnie odebrane* – powiedział „GL" **Bogusław Chwajol**, przewodniczący Komisji ds. Mniejszości Narodowych w Orłowej. – *I my chcemy orłowian zapoznać z bogactwem kulturowym mniejszości narodowych oraz etnicznych, mieszkających w naszym mieście. Na imprezie w Kinie Letnim przedstawi się folklor z miast partnerskich Rydułtów i Czechowic-Dziedzic, a także kultura etnikum romskiego. Za godny zarekomendowania uważam występ zespołu „Suszanie" z Suchej Górnej, który zaprezentuje tradycyjny obrzęd dożynkowy, a więc coś, z czym dziś się już nie spotykamy. To przeżycie może być zwłaszcza głębokie dla najmłodszej generacji* – zaznaczył B. Chwajol.

Wiceburmistrz Orłowej **Radislav Mojžíšek** zaś dodał: – Za pomocą Festiwalu chcemy *zaprezentować, że tu nie mieszkają tylko Czesi i Morawianie, ale i inne narodowości – Słowacy, Polacy, Romowie itd. Festiwal miałby być przykładem współdziałania i potwierdzeniem tego, że wszyscy mają takie same prawa, obowiązki i równocześnie dążą do zachowania i kultywowania swoich tradycji.*

Z muzyką wokalną

CIESZYN (em) – Jutro w kościele Jezusowym w Cieszynie zainaugurowany zostanie kolejny Międzynarodowy Festiwal Muzyki Wokalnej „Viva il canto". XVI edycję imprezy, która potrwa do l września, otworzy oratorium „Stworzenie świata", monumentalne dzieło **Józefa Haydna**. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Wokalnej „Viva il canto" narodził się spontanicznie – pojawił się w gronie znaczących wydarzeń artystycznych w roku 1992.

Organizator, Stowarzyszenie „Via Musica" w Cieszynie, tak zachęca do odwiedzenia festiwalu: – *Formuła „Viva il canto" jest dość szeroka. Prezentowane są różne formy muzyki wokalnej: wielkie dzieła oratoryjno-symfoniczne, spektakle operowe i operetkowe, recitale wokalne, koncerty galowe z orkiestrą i koncerty kameralne. W festiwalu biorą udział teatry muzyczne, orkiestry, chóry, zespoły kameralne, śpiewacy i dyrygenci z wielu krajów.*

Każdego roku do Cieszyna przyjeżdża około 600 wykonawców. Na Festiwalu „Viva il canto" często pojawiają się młodzi artyści. Od wielu lat organizatorzy dbają szczególnie o promocję młodych śpiewaków, którzy mają szansę zaistnieć na festiwalowych scenach w Cieszynie, jak również wystąpić obok najwybitniejszych wykonawców. W ostatnich latach pojawiła się także idea warsztatów i kursów mistrzowskich organizowanych z dużym powodzeniem dla młodych artystów. Stałymi scenami festiwalowymi są: cieszyńskie kościoły, Teatr im. Adama Mickiewicza, sale koncertowe Domu Narodowego i Państwowej Szkoły Muzycznej, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości, a także malownicze plenery – cieszyński rynek i Wzgórze Zamkowe.

Dla miłośników muzyki przygotowano min. recital wokalny „Mistrzowie koloratury" (w niedzielę w Muzeum Śląska Cieszyńskiego), niezwykły muzyczny projekt – próbę nowego odczytania muzyki **Modesta Musorgskiego** (w środę w Teatrze im. A. Mickiewicza w Cieszynie), czy koncert „Ave Maria w muzyce", który odbędzie się w piątek 31 bm. w Kościele Najświętszego Serca Jezusowego w Czeskim Cieszynie. W ramach festiwalu odbędzie się też Festiwalowa Akademia Filmowa w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie (we wtorek 28 bm.), czy wyjątkowy spektakl muzyczny „Miasteczko, miasto", oparty na tekstach tradycyjnych piosenek żydowskich i polskich, a także na utworach **Agnieszki Osieckiej**, **Abe Ellstein**, **Wojciecha Młynarskiego**, **Jaromira Nohavicy** czy **Juliana Tuwima**. Spektakl wykonają w piątek 31 bm. w Domu Narodowym aktorzy Cieszyńskiego Studia Teatralnego. Nie zabraknie również elementów jazzowych – w przyszły poniedziałek w Domu Narodowym z koncertem „Jazz-też" wystąpi Beata Przybytek Quintet. Festiwal zakończy się 1 września w Teatrze im. Adama Mickiewicza koncertem galowym „Maria Callas in memoriam", który wykona Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach.

Symbolika kwiatów w sztuce

OSTRAWA (mro) – O symbolice kwiatów i ich mowie można się dużo dowiedzieć z właśnie otwartej wystawy w Muzeum Ostrawskim na rynku T.G. Masaryka pt. „Sztuka w kwiatach lub symbolika roślin w sztukach pięknych".

Wystawa przybliża chrześcijańskie podejście do symboliki kwiatów w sztuce, w której odgrywają istotną rolę jako alegorie Marii czy Chrystusa. Np. lilie to symbol czystości; granaty – płodności ; groch – dążenia ku Chrystusowi; fiołek – pokorę przed pięknem; goździk – symbolizuje dziewictwo; winorośl – jest bezpośrednio związana z ukrzyżowaniem Chrystusa; zboże – oznacza szerzenie Królestwa Bożego itd. itp.

Wystawa podzielona jest na trzy części. Pierwsza dotyczy ilustracji książkowej (jak zielników czy literatury medycznej), druga przedstawia ilustracje malarstwa średniowiecznego i renesansowego mistrzów włoskich oraz oryginalne dzieła wypożyczone z muzeów – współorganizatorów wystawy (m.in. Muzeum Ziemi Cieszyńskiej, Galerii Sztuk Pięknych w Ostrawie, Śląskiego Muzeum w Opawie); trzecia część prezentuje sztukę od XVII wieku (kompozycje kwiatowe, których motywem jest „Memento mori") do czasów współczesnych. Całość ekspozycji jest ozdobiona bukietami kwiatów specjalnie skomponowanymi przez uczniów Średniej Szkoły Ogrodniczej w Ostrawie Mariańskich Górach.

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
pon.–pt. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn;
pon.–pt. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Czeski Cieszyn;
[illegible] w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

Głos Ludu. Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny Beata Schönwald, schonwaldova@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz • Redaktor sportowy bittmar@glosludu.cz, 596 612 346 • Redaktorzy terenowi • chlupova@glosludu.cz • kulova@glosludu.cz • myszka@glosludu.cz • radlowska@glosludu.cz • sikorova@glosludu.cz • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51 • Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz • Reklamacje – tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. • Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrawa • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Z redakcyjnej poczty

Na szumawskich szlakach

Kolarze i piesi turyści PTTS „Beskid Śląski" w dniach 11-18 bm. przemierzali szlaki turystyczne w okolicach schroniska turystycznego Klubu Czeskich Turystów w Prášilach na Szumawie. Była to pierwsza kolarsko-piesza wycieczka w historii „BŚ". Przez cały ten okres odbywały się wycieczki obu sekcji, natomiast ci kolarze, którzy chcieli „odsapnąć", mogli korzystać z oferty pieszych wędrówek.

Uczestników pozytywnie zaskoczyła bardzo duża liczba spotykanych samochodów z rowerami, później zaś sieć i częstotliwość kursów tzw. cyklobusów w rejonie Szumawy oraz nienaganne oznakowanie ścieżek turystycznych. Pod dostatkiem było też folderów, ulotek i mapek z najbliższej okolicy.

Pomimo bardzo zmiennej pogody „beskidziocy" odwiedzili jeziora Laka, Prášilskie, Plešne, Černe i Čertovo, Schwarzenberskie, Vchýnicko-Tetovskie, Vodní kanaly, Modravę, Kašperskie Hory, Sušice, Kvildę, Železną Rudę. Zdobyli Pancíř, Poledník, Oblík. Po szlaku wzdłuż rzeki Vydry mogli zobaczyć bohatera dobranocek TVC – Vydrýska, obecnie żyjącego w wybiegu koło schroniska Turnera, oraz małą elektrownię wodną na Čeňkovej Pile oraz inne miejsca.

Mankamentem wycieczki były problemy z przyczepą na rowery oraz dwa niegroźne wypadki rowerzystów, ale kierownictwo w osobach L. Michalík, L. Pieknikowa i O. Santarius zachowało się i prowadziło wycieczkę nienagannie i profesjonalnie, za co otrzymało w drodze powrotnej od zadowolonych uczestników oklaski.

BOLESŁAW FUKAŁA

Hyde Park

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Końska na nowo poznana

Ostatnio znów zbliżyłem się po kilku latach z wioską rodzinną mojego ojca (uczył tu przez kilka lat), obecnie już dzielnicą trzyniecką – Końską. W trzynieckim Ośrodku Opieki Społecznej odwiedzam schorowanego kuzyna, a przy okazji zapoznałem się z jego kolegą, końszczaninem, skromnym publicystą, a potem i wydawcą, Oskarem Lancem. Z jego kilku publikacji dowiedziałem się nie tylko wiele o przeszłości Końskiej i okolicy, ale mogłem też przeczytać jego publikowane i niepublikowane artykuły. Jego poglądy na stan obecny naszego zaolziańskiego społeczeństwa bardzo mi się spodobały, bo nie są nacechowane patriotyzmem na pokaz, nie są „walką", ale opierają się na systemowym podejściu do rozwiązywanych problemów według zasady: rozeznanie – decyzja – działanie – sprzężenie zwrotne. Nacisk kładzie na propagowanie oświaty historycznej w całym tutejszym społeczeństwie, szczególnie wśród młodzieży.

Dorzucę kilka zdań na temat Końskiej, którą dopiero teraz bliżej poznałem. Pod koniec lat 50. została rozdarta przez hutę na cztery części. Wschodnia, leżąca pod wzniesieniem Osówka przylega do granic. Część zachodnią nazwano Podlesiem – tu najbardziej znany jest szpital zbudowany już nieco wcześniej. Podmiejski charakter ma Kanada, która została oderwana od Końskiej już w 1946 r. Czwarta część Końskiej leży po obu stronach Olzy. Tu wytwarza się większość produkcji hutniczej, ale jest też kilka innych ważnych zakładów, m.in. w tzw. strefie ekonomicznej, która ciągnie się aż po Ropicę. Końska jest swego rodzaju gospodarczą potęgą, za co zapłaciła położeniem pod kominami i obok innych źródeł zanieczyszczeń. Jednak ani bogate miasto ani jeszcze bogatsze zakłady przemysłowe nie chcą wydawać środków, potrzebnych przynajmniej do konserwacji tego, co tutejsi mieszkańcy wybudowali dla upiększenia swej dzielnicy. A ludzi z inicjatywą społeczną jest coraz mniej...

W dawnym obrębie administracyjnym Końskiej żyje teraz ponad trzy tysiące ludzi, następnych kilkanaście tysięcy znalazło tu pracę. Może jest to powód do dumy, ale nie dla... polskiej mniejszości. W Trzyńcu przystąpiono do „optymalizacji" liczby polskich szkół. Głównie nie podoba mi się użycie słowa „optymalizacja" w przypadku fizycznej likwidacji szkoły. Jest to podstępne zastąpienie nieprzyjemnych dla mniejszości planów, określeniem pozytywnym. Można twierdzić, iż ilość „optymalna" jest ilością, która zadawala obie strony. Można „optymalizować" – czyli zwiększyć ilość w stosunku do stanu teraźniejszego. A tymczasem „optymalizując", trzeba w demokracji mieć zgodę „optymalizowanego" i swych przełożonych!

Podczas zwiedzania Osówki samochodem mieliśmy awarię chłodnicy i potrzebowałem trochę zimnej wody. Zatrzymałem samochód i udałem się do najbliższego domu po wodę. Byłem bardzo serdecznie przyjęty „po naszymu" – nawet ugoszczony domowym kołaczem.

Możesz spokojnie płynąć Olzo – na twym brzegu ludzie i kwiaty jeszcze pozostali jak w czasach mego dzieciństwa. Olzą będziesz zawsze wśród autochtonów, a tablice z „Olšą" przed twymi mostami nie są „optymalnym" przejawem większości, ale zwykłą pogardą dla twej historii.

(R.B.)

Wydarzenia Sportowe

POJUTRZE ROZPOCZYNAJĄ SIĘ LEKKOATLETYCZNE MISTRZOSTWA ŚWIATA

Kadra Polski liczy 53 zawodników

Miłośnicy lekkiej atletyki przecierają ręce z radości, w najbliższą sobotę ruszają bowiem mistrzostwa świata w Osace. W Japonii zaprezentuje się też pokaźna grupa polskich sportowców. Polski Związek Lekkiej Atletyki zgłosił do startu 53 zawodników – 28 kobiet i 25 mężczyzn.

W mistrzostwach, które potrwają do 2 września, z powodu kontuzji zabraknie kilku gwiazd światowej lekkoatletyki – m.in. mistrza olimpijskiego w trójskoku Christiana Olssona. Szwed nabawił się kontuzji mięśni pleców podczas lipcowego mityngu z cyklu Złota Liga w Rzymie. W biegu na 1500 m nie pojawi się utytułowana Rosjanka Tatiana Tomaszowa, która miała rywalizować m.in. z Polką Lidią Chojecką. Na liście startowej mistrzostw nie brakuje też sensacyjnych nazwisk. W sprincie kobiet barw Słowenii bronić będzie 47-letnia Marlene Ottey. Była reprezentantka Jamajki w tym sezonie może poszczycić się wynikiem 11,56. Wczoraj z przyjazdu do Osaki zrezygnował dwukrotny mistrz świata w maratonie, Marokańczyk Jaouad Gharib. 35-letni Marokańczyk doznał niedawno kontuzji nogi i nie zdążył jej wyleczyć na czas.

Lidia Chojecka

KADRA POLSKI

KOBIETY – Monika Bejnar (200 m, 4x400 m), Iwona Brzezińska (4x100 m), Lidia Chojecka (1500 m), Kamila Chudzik (siedmiobój), Ewelina Dryk-Sętowska (800 m), Wioletta Frankiewicz-Janowska (1500 m, 3000 m z przeszk.), Urszula Jasińska (oszczep), Marta Jeschke (4x100 m), Anna Jesień (400 m ppł., 4x400 m), Dorota Jędrusińska (4x100 m), Agnieszka Karpiesiuk (4x400 m), Ewelina Klocek (200 m, 4x100 m), Daria Korczyńska (100 m, 4x100m), Sylwia Korzeniowska (chód 20 km), Katarzyna Kowalska (3000 m z przeszk.), Bożena Łukasik (4x400 m), Barbara Madejczyk (oszczep), Marika Popowicz (4x100 m), Wioletta Potępa (dysk), Monika Pyrek (tyczka), Grażyna Prokopek (4x400 m), Zuzanna Radecka-Pakaszewska (400 m, 4x400 m), Anna Rogowska (tyczka), Kamila Skolimowska (młot), Małgorzata Trybańska (w dal, trójskok), Aurelia Trywiańska (110 m ppł.), Karolina Tymińska (siedmiobój), Joanna Wiśniewska (dysk).

MĘŻCZYŹNI – Rafał Augustyn (chód 20 km), Witold Bańka (4x400 m), Michał Bielczyk (4x100 m), Michał Bieniek (wzwyż), Łukasz Chyła (4x100 m), Przemysław Czerwiński (tyczka), Daniel Dąbrowski (400 m, 4x400 m), Rafał Fedaczyński (chód 50 km), Igor Janik (oszczep), Marcin Jędrusiński (200 m, 4x100 m), Kamil Kalka (chód 50 km), Kacper Kozłowski (4x400 m), Benjamin Kuciński (chód 20 km), Dariusz Kuć (100 m, 4x100 m), Tomasz Majewski (kula), Piotr Małachowski (dysk), Marcin Marciniszyn (400 m, 4x400 m), Kamil Masztak (4x100 m), Marek Plawgo (400 m ppł., 4x400 m), Przemysław Rogowski (4x100 m), Marcin Starzak (w dal), Grzegorz Sudoł (chód 50 km), Aleksander Waleriańczyk (wzwyż), Rafał Wieruszewski (400 m, 4x400 m), Szymon Ziółkowski (rzut młotem).

Co słychać?

■ **DA SILVA PRZEKONAŁ DO SIEBIE TRENERA ČOPJAKA.** W korzystnym świetle zaprezentował się w drugoligowym Fotbalu Trzyniec 21-letni brazylijski pomocnik Paulo Rodriguez Da Silva. Piłkarz, który ostatnio grał w drugoligowym brazylijskim klubie Assisi, powinien podpisać z Trzyńcem profesjonalny kontrakt. – *Jestem pod wrażeniem tego chłopaka* – powiedział „GL" trener Trzyńca **Miroslav Čopjak**. – *Jak każdy Brazylijczyk dysponuje dobrym wyszkoleniem technicznym, potrafi też w ofensywie pokierować drużyną* – dodał trzyniecki szkoleniowiec. Z klubem trenuje też 28-letni Słowak Tomáš Ďurica (Żylina). Jeżeli trzyńczanie zdążą z wszystkimi formalnościami, obaj piłkarze mogą zagrać już w sobotnim meczu z Witkowicami. **(jb)**

ECHA PIŁKARSKIEGO WEEKENDU W NAJNIŻSZYCH ROZGRYWKACH

Derby dla drużyny Śmiłowic

I A KLASA – GR. B

● **KS DZIEĆMOROWICE – STARE MIASTO 1:2 (1:1). Bramki: 19. Klimek – 22. Kaňok, 85. Ručka. Sędziował Žáček. W. 150.** Mało zgrana drużyna Dziećmorowic dopiero rozkręca się w szóstej lidze. Gospodarze byli zdecydowanie lepszym zespołem, nie znaleźli jednak antidotum na defensywny futbol w wykonaniu przyjezdnych. Po ładnej bramce Klimka z dystansu i wyrównaniu Kaňoka na boisku powiało galaktyczną nudą. Piłkarze Starego Miasta mieli spore kłopoty z grawitacją. Goście po każdym kontakcie niczym zawodowi kaskaderzy kładli się na murawie po to, by zyskać na czasie. Antyfutbol w wykonaniu Starego Miasta święcił sukces. W 85. minucie Kučera z rzutu wolnego trafił w słupek, a niepilnowany Ručka zapewnił gościom trzy punkty. **DZIEĆMOROWICE:** Hájek – D. Kulinski, Prokop, Czyż, R. Klimek – Bilous (73. Žáček), P. Klimek, M. Kulinski, Zarzycki – Martinček, Pustay (46. Sehnal).

● **LUTYNIA DOLNA – PRZYBOR 2:2 (1:2). Bramki: 10. P. Vaněčko, 47. Figura – 36. Čapka, 40. Maluš. Sędziował Kubiena. W. 150.** Gospodarze ruszyli z impetem na rywala i już w 10. minucie z podania Hanuska na 1:0 trafił P. Vaněčko. Przybor w I połowie grał bardzo nerwowo i tylko z powodu nieudolności dolnolutyńskich strzelców do 20. minuty przegrywał zaledwie 0:1. Z upływem czasu także z gospodarzy ulotniło się powietrze. Wystarczyły dwa błędy w obronie, by podopieczni trenera Pavla Juřenčáka do szatni schodzili z jednobramkową stratą. Zaraz po przerwie Figura z podania Zučka wyrównał na 2:2, na więcej jednak gospodarzy nie było stać. – *Zagraliśmy ofensywnie, ale za mało skutecznie* – powiedział „GL" trener Lutyni Dolnej **Pavel Juřenčák. LUTYNIA D.:** Mrázek – A. Matys, R. Matys, J. Vaněčko, Zuček – P. Vaněčko, Figura, Habrda, Kudlík – Godula, Osička.

● **ŚMIŁOWICE – WĘDRYNIA 3:2 (1:1). Bramki: Ganczarczyk, Klár, Slušný – Chwastek, Mitrenga. Sędziował Bednář. W. 200.** Udanie zadebiutowali w szóstoligowych rozgrywkach piłkarze Śmiłowic. W atrakcyjnym meczu derbowym podopieczni trenera Štěpána Kufy sięgnęli po komplet punktów. Pierwszoplanową postacią spotkania był napastnik Ganczarczyk, siejący największy popłoch w wędryńskiej defensywie. Na losach spotkania zaważył błąd bramkarza Csikána, [illegible] m przelobował go bowiem Slušný – podwyższając w [illegible] minucie na 3:1. Goście nie rezygnowali. Na 3:2 [illegible] z podania Bezáka Mitrenga, a w końcówce meczu [illegible] nimalnie obok główkował Cymorek. **ŚMIŁOWICE:** [illegible] šanda – M. Topiarz, Bolf, Szmek, Przeczek – Bilko, [illegible] J. Topiarz, Gurecki (55. Michal Szuscik) – Ganczarczyk [illegible] Slušný (61. Máj). **WĘDRYNIA:** Csikán – Osika, [illegible] Broda, T. Sikora – Bezák, Němčík, Špacír, Šinál (71. Mitrenga) – Divina, Chwastek (46. Cymorek).

● **KS STONAWA – FC LIBHOŠŤ 2:3 (2:1). Bramki: [illegible] Loder, 34. Frait – 22. i 87. Jachník, 85. Kunc. Sędziował Tabášek. W. 100.** Po kiksie Koláčka goście w [illegible] sposób wyszli na prowadzenie, ale stonawianom [illegible] się do przerwy przechylić szalę meczu na swoją stronę. W 29. minucie Šurin idealnie dograł do Lodera [illegible] zaś w 34. minucie z karnego na 2:1 podwyższył Frait. Atletycznie grający goście przejęli w drugiej odsłonie inicjatywę na boisku. Stonawa broniła się z największym trudem. W 85. minucie wyrównał z „11" Kunc, a w dwie minuty później przemęczona stonawska obrona skapitulowała po raz trzeci. Kontratak gości zakończył celnym strzałem Jachník. **STONAWA:** Janosz [illegible] – Hawlásek, Koláček, Ševců – Petruňa, Dluhoš (65. [illegible] nar), Vodák, Franc – Šurin, Frait, Loder.

I B KLASA – GR. C

Gródek – Nydek 0:1, Niebory – G. Błędowice 7:1, Pietwałd – Sedliszcze 1:4, Sucha G. – Oldrzychowice 3:1, Datynie Dolne – Gnojnik 0:1, Mosty k. J. – Jabłonków 3:1.

MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO

Dąbrowa – Bogumin B 4:0, Hawierzów B – Cierlicko 1:4, V. Bogumin – Wierzniowice 0:4, Domasławice [illegible] – Żuków G. 4:1, L. Łąki – B. Rychwałd 1:3, TJ Pietwałd – Sn Orłowa 4:2, F. Orłowa – Inter Piotrowice 0:5.

MISTRZOSTWA POWIATU F-M

Milików – Noszowice 1:4, Piosek – Frydlant n. O. „B" 3:1.

JANUSZ BITTMAR